

Hrvatska banka za
obnovu i razvitak

*IZVJEŠĆE O DRUŠTVENOJ ODGOVORNOSTI
2013.*

svibanj 2014.

IZJAVA PREDSDJEDNIKA UPRAVE	3
ORGANIZACIJSKI PROFIL.....	4
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE.....	5
POSLOVANJE 2013.....	7
PRIMARNI PROIZVODI HBOR-A.....	8
Kreditiranje	9
Malo i srednje poduzetništvo	9
Infrastruktura i zaštita okoliša	9
Poticanje izvoza - kreditiranje izvoza i osiguranje izvoza	9
Opis poslovanja u 2013. godini i mjere poduzete s ciljem poticanja novih ulaganja	10
Ostale aktivnosti	11
PROFIL IZVJEŠĆA.....	12
Granice izvješća	12
Korištena metodologija i razina primjene	12
Proces definiranja sadržaja i struktura izvješća	12
Zainteresirane strane	12
KLJUČNI UTJECAJI, RIZICI I PRILIKE	13
UN GLOBAL COMPACT	16
OKOLIŠ	17
Program kreditiranja projekata zaštita okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	17
EEFF Programi Europske komisije	18
Program za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u RH	19
Program kreditiranja energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. - 2013.	20
Upitnik o zaštiti okoliša i Mišljenje o utjecaju na okoliš	21
UNEP FI - Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša - Financijska inicijativa	23
Savjet za zelenu gradnju u Hrvatskoj	24
Komisija za okoliš i energiju Hrvatskog nacionalnog odbora ICC	24
Upravljanje potrošnjom	25
Program „Dovesti svoju kuću u red“	26
RADNA I LJUDSKA PRAVA	28
Postupak selekcije i zapošljavanje	28
Certifikat Poslodavac Partner	28
Struktura zaposlenika	29
Fluktuacija zaposlenika	31
Edukacija i razvoj zaposlenika	31
Pristup dijalogu između organizacije i njezinih zaposlenika	32
Procjena radne uspješnosti - Ocjena radnika i rukovoditelja	32
Upitnik o organizacijskoj klimi i zadovoljstva poslom	32
Kodeks ponašanja	32
Ravnopravnost spolova	33
Žene poduzetnice – Program kreditiranja ženskog poduzetništva	33
Razno	34
DRUŠTVO I ANTIKORUPCIJA	36
Akcijски plan za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a za razdoblje 2010. - 2012.	36
Praćenje usklađenosti	37
Prijava nepravilnosti	37
Zaštita potrošača i pravo na pristup informacijama	37
Obrazovanje za poduzetništvo	38
Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma	38
Informacijska sigurnost	38
Javna nabava	39
Humanitarne akcije i godišnja druženja zaposlenika	39
Sponzorstva i donacije	39
Indeks DOP-a	39
KAZALO SADRŽAJA GRI.....	40
POPIS KORIŠTENIH KRATICA.....	43

IZJAVA PREDSEDNIKA UPRAVE

Poštovani,

Zadovoljstvo mi je predstaviti *Izješće o društvenoj odgovornosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak* za 2013. godinu, naše peto izješće o načinu i napretku primjene načela UN Global Compact-a, u području ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije.

Nastavno na odrednice Europske strategije Europe 2020 koja predlaže strategiju pametnog, održivog i uključivog rasta, s ciljem visoke razine zaposlenosti, produktivnosti i socijalne kohezije, a uvažavajući aktualne gospodarske okolnosti, HBOR je tijekom 2013. godine nastavio provoditi mjere za oporavak hrvatskog gospodarstva. Nastavili smo primjenjivati privremenu mjeru za nova ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu, turizmu, industriji, zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti. Uveli smo nove programe kreditiranja i nastavili s provedbom novog načina kreditiranja kroz *model podjele rizika* između HBOR-a i poslovnih banaka s ciljem poticanja poslovnih banaka za povećanje kreditnih plasmana gospodarstvu. Zadržali smo ponudu kreditnih programa namijenjenih posebnim ciljnim skupinama poduzetnika, a vlastitim smo kapacitetima osigurali nastavak provedbe iznimno dobro prihvaćenog programa *Žene poduzetnice* i u 2014. godini. Preuzeli smo rizike i pratili i one projekte za koje poslovne banke nisu iskazivale interes (poduzetnici početnici, mladi poduzetnici).

Nastavili smo provoditi aktivnosti koje pružaju potporu poduzetnicima i poslovnoj zajednici, a istovremeno izgrađuju i naše vlastite kapacitete. Konzultantske usluge domaćih i međunarodnih stručnjaka u okviru *Programa za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj* iskoristili smo za usvajanje najnovijih znanja i najboljih praksi razvojnih banaka. Nastavili smo poticati ulaganja koja pridonose uštedi energije ili smanjenju emisije CO₂ u sektoru industrije i zgradarstva. Istovremeno, nastavili smo unapređivati sustav gospodarenja energijom u objektima u kojima poslujemo. Mehanizmi usvojeni *Antikorupcijskim programom HBOR-a* u području etike, financijskog upravljanja, unutarnjeg nadzora i kontrole, javne nabave, zaštite osoba koje u dobroj vjeri prijavljuju korupciji postali su dio naše svakodnevne poslovne prakse.

Očekujem da će HBOR nastaviti razvijati sustav izvještavanja o održivosti i društvenoj odgovornosti, ugrađivati načela UN Global Compact-a u svoje poslovanje i podupirati aktivnosti lokalne mreže članica UN Global Compact Hrvatska i u budućem razdoblju. HBOR treba pružati primjer odgovornog poslovanja i to kroz provođenje poticajnih mjera za zaštitu okoliša i društva, izgradnju odnosa s klijentima i partnerima i kontinuirano unapređenje ponude i standarda svojih usluga.

Očekujemo da će naše provođenje društveno odgovornih aktivnosti, redovito izvještavanje i aktivna promocija, potaknuti ugradnju praksi društvene odgovornosti i kod naših klijenata i partnerskih banaka, a posljedično i širenje koncepta društveno odgovornog poslovanja u Hrvatskoj. Zaštitu okoliša, borbu protiv klimatskih promjena te pozitivan utjecaj na društveni i ekonomski razvoj shvaćamo kao sastavnicu svih naših poslovnih aktivnosti, mjeru uspjeha i jamstvo naše dugoročne održivosti.

Anton Kovačev
Predsjednik Uprave

ORGANIZACIJSKI PROFIL

Tko smo?

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) je razvojna i izvozna banka, u 100%-tnom državnom vlasništvu, koja potiče sustavni, održivi i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak, sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske. Osnovana je u lipnju 1992. godine.

Sjedište HBOR-a je u Zagrebu, Strossmayerov trg 9. U Zagrebu banka posluje na ukupno 3 lokacije (Strossmayerov trg, Gajeva ulica i Zelinska ulica). HBOR ima i 5 područnih ureda:

- Područni ured za Slavoniju i Baranju
- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski Kotar

Što radimo?

Glavna područja aktivnosti su financiranje obnove i razvitka hrvatskog gospodarstva i infrastrukture, financiranje projekata zaštite okoliša, potpora razvitku malog i srednjeg poduzetništva, te poticanje izvoza i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od političkih i komercijalnih rizika.

Misija

Podrška stvaranju novih vrijednosti temeljenih na znanju, kulturnom nasljeđu i prirodnom bogatstvu s ciljem održivog i ravnomjernog razvitka svih krajeva Republike Hrvatske.

Vizija

Biti mjera uspješnosti za razvojne i izvozne banke u regiji koja putem svojih korisnika i zaposlenika potiče obnovljivi razvitak šire društvene zajednice.

Vrijednosti u koje vjerujemo

Etičnost - vjerujemo da visok stupanj etičnosti utječe na dugoročno učinkovito ispunjavanje postavljenih ciljeva. Potičemo etičnost naših zaposlenika kako prema korisnicima, tako i u međusobnim odnosima i odnosu prema povjerenim nam zadacima.

Odgovornost - odgovornim ponašanjem prema povjerenom nam kapitalu i prema svakom zaposleniku, korisniku i projektu kojeg podržavamo osiguravamo dugoročnu uspješnost u ostvarenju naše temeljne svrhe.

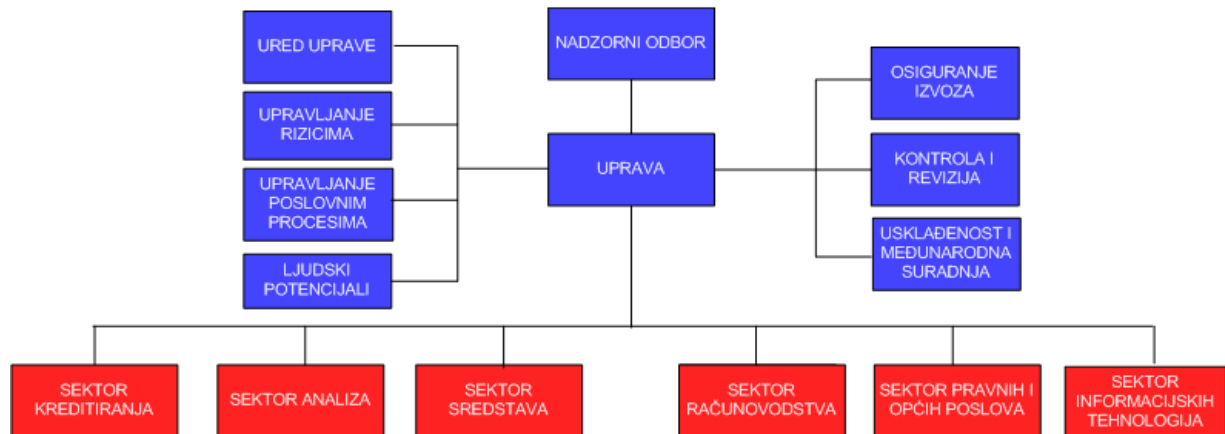
Pouzdanost - svojim radom želimo našim korisnicima pružiti sigurnost da ćemo dosljedno i sustavno podržati sve prihvatljive poduhvate.

Usmjerenost na korisnika - nastojimo se što brže i učinkovitije prilagođavati zahtjevima naših korisnika.

Obnovljivost - svoj uspjeh ne mjerimo ostvarenom dobiti, već dugoročnom dobrobiti za društvenu zajednicu koju će ostvariti projekti koje podržavamo.

Znanje - s posebnom pozornošću podržavamo projekte koji stvaraju nove vrijednosti temeljene na znanju, a za svoje zaposlenike stvaramo uvjete i potičemo ih na stalno učenje kako bi ostvarili puni razvoj osobnih i profesionalnih mogućnosti.

Organizacijska struktura HBOR-a na dan 31.12.2013.

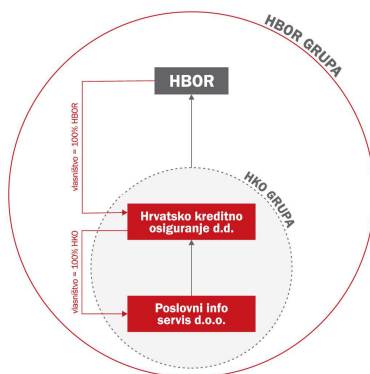

Grupa Hrvatska banka za obnovu i razvitak

HBOR je matično društvo Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Grupa je formirana tijekom 2010. Grupu uz matično društvo čine Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. (HKO d.d.) i Poslovni info servis d.o.o. (PIS d.o.o.).

naziv	uloga grupe	unutar društvo,	% povezanosti	sjedište	poslovne aktivnosti
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	ovisno neposredna kapitalna povezanost	društvo,	100% s HBOR-om	Republika Hrvatska	osiguravanje inozemnih i domaćih kratkoročnih poslovnih subjekata vezanih za isporuku roba i usluga
Poslovni info servis d.o.o.	ovisno posredna kapitalna povezanost	društvo,	100% s Hrvatskim kreditnim osiguranjem d.d.	Republika Hrvatska	izrada analiza, procjena kreditnih rizika i pružanje informacija o kreditnoj sposobnosti

Struktura Grupe – shematski prikaz

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te pridržavanje internih pravila i kodeksa ponašanja osnova su odgovornog korporativnog upravljanja i nužan preduvjet za održivu uspješnost poslovanja. HBOR sustavno prati zakonsku regulativu i najbolju praksu na području korporativnog upravljanja te istu ugrađuje u svoje poslovanje sukladno principima i načelima dobrog bankarskog poslovanja.

Sukladno načelima javnosti poslovanja, godišnja financijska izvješća HBOR-a u izvještajnom razdoblju bila su objavljena na internetskim stranicama HBOR-a i Luksemburške burze. Godišnje se provodila ocjena rejtinga HBOR-a od strane dvije međunarodne nezavisne rejting agencije (Standard & Poor's, Moody's). Sukladno *Zakonu o pravu na pristup informacijama* godišnje se dostavljaju izvješća o zaprimljenim upitima o poslovanju HBOR-a Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

Dužnosti, odgovornosti i ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora regulirane su *Zakonom o HBOR-u Zakonom o izmjenama Zakona o HBOR-u* i detaljnije razrađene u *Statutu HBOR-a*. Zakonom o izmjeni Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak donesenim 15. veljače 2013. godine, Nadzorni odbor HBOR-a povećan je za jednog člana, ministra nadležnog za regionalni razvoj i fondove Europske unije. Tako od 2013. godine, Nadzorni odbor HBOR-a čini deset članova (10) i to šest (6) ministara Vlade Republike Hrvatske, tri (3) saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore (1). Upravu HBOR-a čine tri člana (3) od kojih je jedan (1) predsjednik Uprave.

U HBOR-u djeluje i *Funkcija praćenja usklađenosti* čija je osnovna zadaća osigurati usklađenost internih akata HBOR-a i poslovnih procesa s relevantnim propisima, spriječiti moguće negativne posljedice neusklađenosti i promicati načela etičnog poslovanja. *Kodeksom ponašanja* propisane su specifične vrijednosti i pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja, te je predviđena mogućnost prijave po osnovi kršenja kodeksa (detaljnije opisano u poglavlju Radna i ljudska prava).

Kodeks korporativnog upravljanja HBOR-a, usvojen je početkom 2013. godine. Cilj izrade ovog kodeksa bio je uspostava, održavanje i unaprjeđenje standarda korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja HBOR-a u svrhu učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom i poslovima od posebnog društvenog značaja. Radi postizanja standarda korporativnog upravljanja, HBOR je ovim kodeksom opisao odnose s upravljačkim tijelima i zainteresiranim stranama te su usvojeni principi rada koji imaju za cilj umanjene rizika poslovanja u nepovoljnim tržišnim uvjetima.

POSLOVANJE 2013.

Tablica 1. Kreditna i poslovna aktivnost

u 000 kn	2013.	2012.	2011.
GOSPODARSTVO	2.746.194	2.800.599	1.952.200
IZVOZ	2.311.555	3.414.990	2.924.434
INFRASTRUKTURA	1.537.225	1.614.642	409.945
MSP	1.181.073	2.398.900	1.283.272
UKUPNO KREDITNA AKTIVNOST	7.776.047	10.229.131	6.569.851
GARANCIJSKA AKTIVNOST	102.301	244.416	35.881
MANDATNA AKTIVNOST*	2.099.816	2.688.106	1.803.693
SVEUKUPNO	9.978.164	13.161.653	8.409.425

*Napomena: *ispravak podatka o mandatnim aktivnostima za 2012. godinu u odnosu na podatak iz Izvješća o društvenoj odgovornosti 2011.-2012.*

Tablica 2. Ukupna imovina i ukupna glavnica*

u 000 kn	2013.	2012.	2011.
UKUPNA IMOVINA	26.162.585	25.763.231	21.992.924
UKUPNA GLAVNICA	8.888.789	8.111.408	7.324.241

*Napomena: * U Izvješću o društvenoj odgovornosti 2011. – 2012., Tablica 2. nosila je naslov „Aktiva i kapital“, UKUPNA IMOVINA nazivala se AKTIVA, a UKUPNA GLAVNICA nazivala se KAPITAL*

Tablica 3. Prikaz prihoda, rashoda i dobiti

u 000 kn	2013.	2012.	2011.
1. Ukupni prihodi	983.079	979.393	953.779
2. Ukupni rashodi	(793.921)	(844.975)	(805.719)
od čega:			
Operativni troškovi	(124.265)	(110.871)	(94.756)
3. Dobit (1.-2.)	189.158	134.418	148.060

PRIMARNI PROIZVODI HBOR-a

Tablica 4. Pregled programa kreditiranja tijekom 2013. godine

PROGRAMI KREDITIRANJA OBNOVE I RAZVITKA GOSPODARSKIH SUBJEKATA
Gospodarstvo (Program kreditiranja gospodarstva)
Restrukturiranje (Program kreditiranja financijskog restrukturiranja)
Likvidnost (Program kreditiranja za poboljšanje likvidnosti)
Kreditiranje proizvodnje (Program kreditiranja proizvodnje)
Program razvoja gospodarstva
Nova proizvodnja
Brodarstvo (Program kreditiranja brodarstva)
FINANCIRANJE IZVOZA
Priprema izvoza (Program kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova)
Kredit dobavljača (Program kreditiranja dobavljača kod izvoznih poslova)
Kredit kupcu (Program kreditiranja kupaca/banaka u inozemstvu)
Kredit ino-bankama (Kreditne linije bankama inozemnih kupaca)
Izvoz –IBRD (Program kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a)
Turizam (Program kreditiranja turističkog sektora)
Priprema turističke sezone (Program kreditiranja pripreme turističke sezone)
Turizam-IBRD (Program kreditiranja izvoznika u turističkom sektoru iz sredstava IBRD-a)
PROGRAM OBNOVE I RAZVITKA INFRASTRUKTURE U RH
Zaštita okoliša (Program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije)
Infrastruktura (Program kreditiranja komunalne infrastrukture)
IPARD – razvoj ruralne infrastrukture (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 301.)
Program kreditiranja energetske obnove zgrada
PROGRAM KREDITIRANJA MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA
Malo i srednje poduzetništvo (Program kreditiranja razvitka malog i srednjeg poduzetništva)
Poljoprivreda i ujednačeni razvoj (Program kreditiranja poljoprivrede i malog gospodarstva na područjima posebne državne skrbi)
Početnici (Program kreditiranja poduzetnika početnika)
Pronalasci (Program financiranja pronalazaka)
Otoci (Program kreditiranja razvitka otoka)
Kreditiranje pripreme poljoprivredne proizvodnje (Obrtna sredstva za ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju)
Trajna obrtna sredstva (Kreditiranje trajnih obrtnih sredstava za osnaženje poslovanja)
IPARD (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 1.1. i Mjeru 1.2.)
IPARD Mjera 101. i 103. (IPARD i EU fondovi) (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 101. i Mjeru 103. te ostalih kandidata za projekte u poljoprivredi i ribarstvu koji se sufinanciraju sredstvima iz EU fondova)
IPARD Mjera 302. (Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 302.)
Kreditiranje IPA-e i Strukturnih instrumenata (Program kreditiranja projekata kandidata za program IPA i Strukturne instrumente)
Žene poduzetnice (Program kreditiranja ženskog poduzetništva)
IPA MSP (Program kreditiranja projekata kandidata IPA MSP darovnice)
Poduzetništvo mladih (Program kreditiranja poduzetništva mladih)
<i>Napomena: u prosincu 2013. uveden je program kreditiranja Brodarstvo, po kojem do kraja 2013. godine nije bilo odobrenja.</i>
Aktualni popis programa kreditiranja, uvjeta kreditiranja i svih drugih proizvoda i usluga u ponudi HBOR-a nalazi se na internetskim stranicama HBOR-a (www.hbor.hr).

Kreditiranje

HBOR nudi široku paletu kreditnih programa, garancija i drugih usluga kojima prati projekte hrvatskih poduzetnika, pri čemu je usmjeren na dugoročno kreditiranje investicija koje imaju za cilj podizanje razine proizvodnje, izvoza, zapošljavanja i tržišne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Poduzetnicima su na raspolaganju bila 33 programa kreditiranja, prilagođena odabranim namjenama i granama djelatnosti.

Malo i srednje poduzetništvo

HBOR provodi posebne programe poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva (MSP), sve u cilju jačanja konkurentske sposobnosti malih i srednjih poduzetnika i obrtnika, ravnomjernog regionalnog razvitka i otvaranja novih radnih mjesta. HBOR je svjestan svoje uloge i odgovornosti razvojne banke, pa posebnu pažnju posvećuje rizičnim skupinama korisnika – poduzetnicima početnicima, ženama poduzetnicama i inovatorima.

Infrastruktura i zaštita okoliša

U okviru svog djelovanja, HBOR kreditnim sredstvima podupire projekte razvitka komunalne i socijalne infrastrukture, posebice projekata vodoopskrbe, odvodnje, pročišćavanja otpadnih voda, izgradnju domova za skrb starijih osoba, dječjih vrtića i sportskih objekata. Istovremeno, za ulaganja u održivo tržište obnovljivih izvora energije i štednju energije, nudi posebne programe kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

Poticanje izvoza - kreditiranje izvoza i osiguranje izvoza

HBOR je na području poticanja izvoza razvio sustav financijske potpore izvoznicima kroz programe kreditiranja, osiguranja izvoza i izdavanja garancija. Tako je, po uzoru na druge izvozne banke i izvozno kreditne agencije, razvijen sustav uz koji izvoznici mogu ravnopravno konkurirati na međunarodnim tržištima. U procesu stvaranja hrvatskog izvoznog proizvoda, HBOR sudjeluje u svim fazama – od pripreme proizvodnje do ostvarenja naplate izvoznog posla. Provođenjem programa poticanja izvoza HBOR nastoji doprinijeti povećanju konkurentnosti i vrijednosti hrvatskog izvoza te poboljšati prepoznatljivost i kvalitetu hrvatskih proizvoda i usluga na svjetskom tržištu.

Opis poslovanja u 2013. godini i mjere poduzete s ciljem poticanja novih ulaganja

Prioriteti HBOR-a, koji je po svojoj ulozi usmjeren na dugoročno kreditiranje projekata koji podižu razinu konkurentnosti gospodarstva, u izvještajnom razdoblju bili su pokretanje investicijskog ciklusa.

S ciljem ostvarenja novog gospodarskog rasta i pozitivnih pomaka na domaćem tržištu i u djelatnostima strateški važnim za gospodarstvo Republike Hrvatske, nastavljena je provedba poticajnih mjera i aktivnosti. I u 2013. godini odobreno je više kredita za investicijska ulaganja nego za financiranje obrtnih sredstava. Ukupno je odobreno je 1.256 kredita u iznosu od 7,8 milijardi kuna, a u strukturi odobrenih sredstva prema namjeni, krediti za investicijska ulaganja čine 64%, a krediti za obrtna sredstva 36% ukupno odobrenih sredstava. HBOR preuzima rizike i prati projekte za koje poslovne banke ne iskazuju veliki interes, pa u 2013. godini bilježi rast udjela izravno odobrenih kredita. Udio izravno odobrenih kredita raste, u 2013. godini čini 44% ukupnih odobrenja, naspram 56% kredita odobrenih putem poslovnih banaka.

U 2013. godini nastavljena je primjena privremene mjere sniženja kamatne stope za nova ulaganja. Snižene kamatne stope primjenjuju se za ulaganja u nove investicije u poljoprivredi i ribarstvu, turizmu, industriji te u projekte energetske učinkovitosti i zaštite okoliša.

Istovremeno, nastavljena je provedba *Modela podjele rizika s poslovnim bankama* kojim se kroz podjelu rizika između HBOR-a i poslovnih banaka, nastoji potaknuti poslovne banke na povećanje kreditnih plasmana u sektor gospodarstva. Ovaj način kreditiranja namijenjen je poduzetnicima koji novim ulaganjima doprinose povećanju zaposlenosti, izvoza, ostvarenju veće dodane vrijednosti i jačanju konkurentnost i to u sektorima poljoprivrede, prerađivačke industrije, turizma i sektoru vezanom uz obnovljive izvore energije i energetske učinkovitosti. Za velike investicije iznad 9 milijuna kuna HBOR preuzima 50 posto rizika, a poslovna banka drugih 50 posto iznosa kredita. Za projekte malih i srednjih poduzetnika, HBOR preuzima rizik do 40 posto iznosa ukupnog kredita (uz jamstvo HAMAG Invest-a), a poslovna banka preuzima rizik do 60 posto iznosa ukupnog kredita.

Nastavljena je provedba programa *Žene poduzetnice*, kojim se kreditiraju projekti društava koji su u većinskom vlasništvu žena i kojim upravljaju žene (više na str.33), a u suradnji s Ministarstvom poduzetništva i obrta, uveden je i novi program kreditiranja, *Poduzetništvo mladih*.

Poduzete su aktivnosti potrebne za implementaciju novog programa za mikrokreditiranje s garancijskim instrumentom CIP (Competitiveness and Innovation Framework Programme) koji se provodi u suradnji s Europskim investicijskim fondom (EIF). Uvođenje programa planirano je za 2014. godinu.

Podrobni opis poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak u 2013. godini, uključujući ostvarene rezultate i pregled kreditne aktivnosti (malo i srednje poduzetništvo, fondovi za gospodarsku suradnju, izvozni poslovi, poslovi osiguranja izvoza) i ostalih poslova i aktivnosti nalazi se u Godišnjim financijskim izvještajima (GFI) Hrvatske banke za obnovu i razvitak za 2013. godinu, i dostupno je na internetskim stranicama HBOR-a (<http://www.hbor.hr/art806>.)

Ostale aktivnosti

Suradnja s posebnim financijskim ustanovama – pribavljanje sredstava

HBOR pribavlja sredstva na više načina. Osim uplata iz državnog proračuna u kapital HBOR-a, sredstva pribavlja na tržištu sindiciranih kredita, tržištu kapitala i putem ugovora s posebnim financijskim institucijama (CEB, EBRD, EIB, IBRD, KfW itd.). U 2013. godini, HBOR je s posebnim financijskim ustanovama zaključio više zajmova za posebne namjene u odabrane grane ili za ciljane skupine korisnika. Tako su za financiranje projekata malih i srednjih poduzetnika i srednje kapitaliziranih poduzeća sklopljeni ugovori o zajmu sa Europskom investicijskom bankom (EIB), te s Razvojnou bankom vijeća Europe (CEB) namijenjeni financiranju mikro, malih i srednjih poduzeća, lokalne i regionalne samouprave i/ili drugih subjekata javnog sektora u RH. Istovremeno, s KfW Ipex-om sklopljeni Ugovori o zajmu namijenjeni financiranju izgradnje vjetroelektrana (više na str. 28-29 GFI za 2013. godinu).

Međunarodna suradnja - članstva i umrežavanje

2013. godine HBOR ima zaključene Sporazume o suradnji s 53 različite izvozno-kreditne agencije, izvozne banke, razvojne banke te druge međunarodne financijske institucije iz cijelog svijeta, čime je hrvatskim gospodarstvenicima omogućeno dobivanje informacija i kvalitetnije usluge pri nastupu na inozemnim tržištima i pri suradnji s inozemnim partnerima.

HBOR je član ili sudjeluje u radu brojnih poslovnih udruženja, klubova i komora kao što su Europska udruga javnih banaka (EAPB), Udruženje banaka Srednje i Istočne Europe (BACEE), Praški klub, Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo (NEFI), više bilateralnih trgovinskih komora te novoosnovane Europske udruge dugoročnih investitora (ELTI). Također, HBOR je potpisnik UN Global Compact-a, član Financijske inicijative UN-ovog Programa zaštite okoliša – (UNEP FI) i Međunarodnog kluba za financiranje razvoja (IDFC). Glavne aktivnosti IDFC-a usmjerene su na područje održivog razvoja i to *zelenog* razvoja u područja (zelene) infrastrukture, obnovljivih izvora energije i energetske efikasnost, te društvenog razvoja kroz razvoj malog i srednjeg poduzetništva i socijalno uključivanje putem programa smanjivanja siromaštva. Uloga HBOR i drugih članova ovog kluba je razvoj suradnje s vladama, privatnim sektorom i civilnim društvom u smislu premoštenja financiranja, razvoja regulative i politika, izgradnju tehničkih kapaciteta i jačanja institucija, a sve radi usmjeravanja investicija u nove ekonomske i društvene sektore, te sektor zaštite okoliša.

ELTI je osnovan 5. srpnja 2013. godine od strane 16 europskih financijskih ustanova, među kojima je i HBOR. Cilj mu je promoviranje dugoročnog ulaganja u potpunosti u skladu s ciljevima i inicijativama Europske unije za poticanje održivog rasta. Kao udruga dugoročnih investitora, posebnu važnost pridaje provedbi dugoročnih globalnih ciljeva kao što su: izgradnja održive infrastrukture, borbe protiv klimatskih promjena i poticanje inovacija na polju potrošnje resursa.

PROFIL IZVJEŠĆA

Granice izvješća

Izvješće o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2013. godine (svibanj 2014.) je peto HBOR-ovo izvješće o društveno odgovornom poslovanju. Ovo izvješće odnosi se na poslovanje HBOR-a (a ne Grupe HBOR) u sjedištu u Zagrebu (tri lokacije) i pet područnih ureda u Hrvatskoj, ukoliko u izvješću nije drukčije naznačeno. U ožujku 2013. godine, HBOR je objavio svoje četvrto izvješće - *Izvješće o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2011. - 2012. godine*. Od ove, 2014. godine uvedena je godišnja (a ne dvogodišnja) dinamika izvještavanja. Slijedeće izvješće o društvenoj odgovornosti bit će za izvještajno razdoblje 2014. godine i bit će objavljeno do 30.06.2015.

Korištena metodologija i razina primjene

Prilikom izrade ovog izvješća, ponovno smo koristili i rukovodili se okvirom za izvještavanje Globalne inicijative za izvještavanje (GRI) – Smjernice za izvještavanje o održivosti, verzija 3.0. S obzirom na kriterije potrebne za svaku razinu primjene, za izradu ovog izvješća korištena je najniža razina primjene - C. Korištenje najnovije G4 verzije Smjernica za izvještavanje o održivosti i prilagodba sustava prikupljanja podataka radi prelaska na G4 verziju smjernica očekuje se u slijedećem razdoblju.

Proces definiranja sadržaja i struktura izvješća

U *Izvješću o društvenoj odgovornosti 2013. godine* popisane su postojeće društveno odgovorne prakse i procesi HBOR-a iz područja zaštite okoliša, ljudskih i radnih prava, društva i borbe protiv korupcije. Istovremeno, prikazani su odabrani GRI pokazatelji učinka, kao i ciljevi DOP programa za 2014. godinu, a čime se HBOR obvezao na daljnji razvoj praksi društveno odgovornog poslovanja i u budućnosti.

U prikupljanju podataka za izvješće sudjelovali su zaposlenice i zaposlenici HBOR-a svih organizacijskih jedinica (članovi DOP radne skupine i drugi nosioci pojedinih praksi/procesa). U postupku pripreme izvješća i prikupljanja podataka procijenjeno je da je u ovoj fazi razvoja HBOR-ovog sustava izvještavanja o društvenoj odgovornosti potrebno osigurati usporedivost ovog izvješća s prethodnim, pa struktura izvješća u odnosu na prošlo ni ove godine nije znatno mijenjana. Broj opisanih praksi i procesa je, u odnosu na broj prikazanih u prethodnom izvješću, ostao na istoj razini, ali se nastojalo suziti opseg uvodnih podataka o organizacijskom profilu HBOR-a, budući da se ti podaci objavljuju unutar sadržaja redovitih godišnjih izvješća. Izvješće donosi podatke za 2013., za razliku od prošlih izvješća kad je izvještajno razdoblje bilo dvogodišnje. Osim toga, budući da je termin objave *Izvješća o društvenoj odgovornosti 2013.* pomaknut iza objave godišnjeg izvješća (iza 30.04.2014.), čime je i sam proces prikupljanja podataka pojednostavljen, učinjeni su i prvi koraci prema integraciji izvješća s GFI.

Zainteresirane strane

DOP radna skupina HBOR-a definirala je društvene skupine, institucije i organizacije koje imaju interese vezane uz djelovanje HBOR-a, imaju utjecaj na HBOR ili HBOR na njih svojim djelovanjem može značajno utjecati. Kao ključni dionici HBOR-a vezani uz održivi razvoj i društveno odgovorno poslovanje prepoznati su:

- Vlada RH i druga tijela javne vlasti,
- financijske institucije i rejting agencije,
- klijenti,
- zaposlenici,
- poslovna i financijska udruženja,
- znanstvene institucije,
- mediji i
- zajednica i nevladine organizacije

KLJUČNI UTJECAJI, RIZICI I PRILIKE

Opće dobro i društvena korist zapisani su u temelju HBOR-a kao javne razvojne ustanove – naša misija je pružiti podršku stvaranju novih vrijednosti temeljenih na znanju i inovacijama, kulturnom nasljeđu i prirodnom bogatstvu. HBOR kreditnim programima za obnovu i razvitak gospodarskih subjekata i infrastrukture, financiranje izvoza i kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva potiče sustavni, održivi i ravnomjerni gospodarski i društveni razvitak. Financijski cilj HBOR-a je ostvarivanje prihoda za potrebe financiranja svih svojih troškova poslovanja i očuvanja stvarne vrijednosti kapitala, a ne maksimiziranje dobiti.

Utjecaj gospodarske krize i 2013. godine nastavlja donositi visoke zahtjeve i očekivanja građana i poduzetnika prema javnom sektoru i financijskim ustanovama. Poduzetnici očekuju održivo, zdravo i stabilno poduzetničko okruženje, poticajni zakonski okvir za svoje poduzetničke aktivnosti te transparentne i dostupne javne servise. Građani i lokalne zajednice očekuju očuvanje postojećih i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta. Nevladine organizacije izražavaju zabrinutost za kvalitetu okoliša i težnje za očuvanjem prirodnih resursa i zaštitom ljudskih i radničkih prava, kao i očekivanja poticajnih mjera za nositelje održivih/društveno odgovornih praksi (porezne olakšice, ugradnja u postupke javne nabave, ugradnja okolišnih i društvenih kriterija u postupcima dodjele sredstava iz javnih izvora). Od financijskih ustanova očekuje se ponuda održivih i inovativnih proizvoda i usluga, koji će odgovoriti ne samo na potrebe klijenata već i uvažiti zahtjeve ostalih dionika, uz istovremenu primjenu najviših standarda transparentnosti. U pogledu održivosti i društvene odgovornosti, od poslovnog sektora očekuje se pretvaranje deklarativne predanosti DOP-u i održivom razvoju u stvarne i mjerljive poslovne ciljeve.

HBOR, osim redovitog i standardiziranog izvještavanja o DOP i održivosti, te provođenja aktivnosti ugradnje relevantnih kriterija u interne procese upravljanja i održivosti, ima aktivnu ulogu u promociji prema partnerima i klijentima, te poticanju onih skupina korisnika za koje poslovne banke ne pokazuju veliki interes (početnici, inovatori, mladi). Provođenjem zadanih aktivnosti DOP programa 2013. - 2014. godine, obveznih usklađivanja s novim zakonima i propisima 2013. godine, kao i ponovnim prikupljanjem podataka za izradu izvješća o društvenoj odgovornosti u 2013. godini, HBOR je prepoznao nove prilike za daljnji razvoj održivosti i društvene odgovornosti. Uočene su nove mogućnosti ugradnje DOP kriterija, bilo da se radi o prilagodbi postojećih proizvoda i razvoju potpuno novih proizvoda i usluga, ili ugradnje načela održivosti u poslovne aktivnosti i interne akte. Istovremeno, poduzeti su prvi **koraci prema unapređenju internog sustava DOP-a**. U bazi upravljačkih procesa HBOR-a, upisani su procesi planiranja sustava i ugradnje načela društveno odgovornog poslovanja te procesa izvještavanja o načinu i napretku primjene načela društveno odgovornog poslovanja.

U prethodnom izvješću uočene prilike za horizontalno povezivanje više DOP inicijativa počele su se provoditi u 2013. godini (dobrovoljne inicijative i obvezna zakonska usklađenja, otvaranje dijaloga s dionicima unutar zajedničkih radnih skupina).

Usklađivanje s nacionalnim politikama i zakonskom regulativom i dalje potiče uvođenje novih proizvoda i usluga.

HBOR provodi mjere iz područja ravnopravnosti spolova. *Program kreditiranja za žene poduzetnice* provodi se od 2011. godine, dobro je prihvaćen od klijenata i od više dionika prepoznat kao izniman primjer dobre prakse ugradnje načela ravnopravnosti spolova u području financiranja.

Prilagodba *Zakonu o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji* potaknula je poduzimanje dodatnih aktivnosti koje za cilj imaju smanjenje direktnog utjecaja na okoliš (provedba aktivnosti projekta *Dovesti svoju kuću u red* u 2013. godini i povezivanje s aktivnostima *Programa za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj*).

Usklađivanje drugih tijela javne vlasti s ovim zakonom potaknuo je interes za našim programima kreditiranja ulaganja u uštede i energetska efikasnost. Na ovaj način, poticajne nacionalne politike i zakonska regulativa potaknule su izradu novih modela financiranja i oblika potpore gospodarstvu i poduzetnicima.

Osim kao nositelj aktivnosti, HBOR je prepoznat i kao jedan od sudionika u **procesu planiranja nacionalnih strategija ili politika** (*Radna skupinu za izradu Strategije razvoja socijalnog/društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine*).

Nadalje, **suradnja i zahtjevi posebnih financijskih institucija** potaknula je suradnju na DOP relevantnim područjima. Na *Program kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a* primjenjuju se posebne *Politike zaštitnih mjera Svjetske banke* što direktno utječe na sprječavanje i smanjenje nepotrebnih štetnih posljedica budućeg projekta krajnjeg korisnika na ljude i okoliš. S druge strane, tehnička pomoć konzultanata pružena unutar *Programa za promociju projekta energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije* i darovnice KFW-a ključna je za uspostavu internih kapaciteta i znanja potrebnih za procjenu projekata EU i OIE, ali i donošenja strateških odluka vezanih uz buduću *Zelenu poslovnu strategiju HBOR-a*.

Dobrovoljno pristupanje pojedinim inicijativama ili poduzimanje određenih mjera i aktivnosti koje su izvan i iznad zakonskog okvira, HBOR prepoznaje kao prilike za uvođenje ušteda ili kontroliranog utjecaja na društvo i zajednicu, obogaćivanje ponude proizvoda i usluga, izgradnju vlastitih kapaciteta, učenje na najboljim praksama ili pravovremenu pripremu za buduće aktivnosti.

Uvažavanje mišljenja i zaštita interesa dionika formalno uvažena *Kodeksom korporativnog upravljanja HBOR-a*, provodi se na više načina, bilo kroz izgrađene kanale komunikacije i suradnje organizacijskih jedinica, kroz izvođenje redovitih ili uvođenje novih aktivnosti. Tako je, za potrebe sudjelovanja u radu *Radne skupne za izradu strategije razvoja socijalnog/društvenog poduzetništva u RH za razdoblje od 2014. do 2020. godine*, HBOR bio domaćin sastanka s predstavnicima nevladinih organizacija aktivnih u području promocije socijalnog poduzetništva (sastanak 6.2.2013. godine u sastavu: Udruga za kreativni razvoj SLAP, SEFOR i CEDRA HR te predstavnici HBOR-a na temu: „Sustav podrške razvoju eko-socijalne ekonomije – mogućnosti i izazovi financiranja“).

Jača potreba za intenziviranjem suradnje i izgradnjom partnerstva s ključnim dionicima vezanim uz održivi razvoj i društvenu odgovornost. U okviru aktivnosti DOP radne skupine HBOR-a tijekom 2013. godine podržana je suradnja s UNEP FI (suorganizacija i potpora istraživačkoj misiji Hrvatskoj, više na str.23), DOP Odborom HUB-a i lokalnom mrežom hrvatskih potpisnika UNGC. Istovremeno i dalje se njeguju i ostala **članstva u udruženjima i klubovima, vezanima uz područje održivosti i društvene odgovornosti** (IDFC, ELTI, Savjet za zelenu gradnju, i dr.).

Budući DOP programi HBOR-a trebaju odgovoriti na **ključne izazove**:

- uspostaviti **učinkovit interni sustav upravljanja DOP-om** i osigurati kapacitete za provedbu
- **identificirati ključne okolišne i društvene rizike** koji su od materijalne važnosti za rad HBOR-a
- uspostaviti **učinkovite mehanizme kojima će se potaknuti klijente i partnerske banke** da preuzmu odgovornost za utjecaj koji imaju na zajednicu i društvo
- **aktivno promovirati DOP** unutar bankarskog sektora ili međusektorske platforme
- **uvesti integrativni pristup upravljanja DOP-om** na način da budu zastupljeni i interesi dionika.

Ključni **ciljevi** DOP programa HBOR-a za 2014. godinu:

1. formalizirati interni sustav upravljanja DOP-om

Formaliziranje internog sustava upravljanja DOP-om u smislu uvođenja formalnog sustava planiranja aktivnosti i nadzora provedbe, putem odbora za nadzor provedbe, će stvoriti i održati kapacitete za sustavno upravljanje. Redoviti pregledi i prilagodbe aktivnosti, kao i redovite procjene učinaka aktivnosti naspram postavljenih ciljeva nužni su za provođenje relevantnih i inovativnih DOP aktivnosti.

2. održati i unaprijediti ponudu održivih proizvoda i usluga HBOR-a

Nastavit će se ispitivati mogućnosti razvoja novih i inovativnih financijskih proizvoda s obzirom na zaštitu okoliša, energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije. Izgrađivat ćemo bazu znanja i dosljedno raditi na izgradnji vlastitih kapaciteta procjene projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, kako bismo stvorili i održali vlastite kapacitete za potporu ovih proizvoda i usluga.

3. integrirati kriterije održivosti i društvene odgovornosti u procese upravljanja HBOR-a

Ugradnja društvenih i/ili okolišnih kriterija u sve naše poslovne procese je dugotrajan i zahtjevan posao. Kontinuirano ćemo raditi na identifikaciji i odabiru prioriteta područja. Poticat ćemo unapređenje postojećih i utjecati na donošenje novih, održivih poslovnih procesa i praksi.

4. smanjiti okolišne i društvene rizike projekata koje financira HBOR

Želimo minimizirati negativne utjecaje projekata koje financiramo na najmanju moguću mjeru. Nastavit ćemo integrirati pitanja okoliša i održivosti u opći sustav upravljanja HBOR-a. Podupirat ćemo aktivnosti koje trebaju pridonijeti razvoju okolišne politike i integraciji okolišnih i društvenih rizika u procedure za procjenu kreditnog rizika. Razmotrit ćemo mogućnosti valorizacije sustava ili standarda održivosti ili društvene odgovornosti naših klijenata.

5. jačati komunikaciju s dionicima

Kontinuirano ćemo iskazivati svoju opredijeljenost prema održivom razvoju i društveno odgovornom poslovanju, kroz različite modele suradnje i mehanizme komunikacije, s klijentima i partnerima. Nastojat ćemo graditi sustavnu, dvosmjernu interakciju s dionicima i to u ranoj fazi razvoja programa ili usluga. Dodatno ćemo potaknuti dijalog sa zaposlenicima. Nastavit ćemo suradnju i umrežavanje s posebnim financijskim ustanovama i međunarodnim i domaćim udruženjima i klubovima okupljenima oko pitanja održivosti, zaštite okoliša i klimatskih promjena.

6. pripremiti izvješće za 2014. godinu

Sustav planiranja DOP godišnjih aktivnosti i prikupljanja podataka dodatno ćemo prilagoditi novoj, jednogodišnjoj dinamici izvještavanja i iskoristiti prednosti usklađivanja termina za objavu s terminom za objavu GFI. Istovremeno, započet ćemo pripreme aktivnosti za primjenu nove G4 verzije GRI smjernica u 2016. godini.

UN GLOBAL COMPACT

UN Global Compact (UNGC) je međunarodna inicijativa Ujedinjenih naroda iz 2000. godine koja povezuje poslovni sektor s agencijama UN-a, vladama i civilnim društvom u podržavanju temeljnih društvenih vrijednosti iz područja ljudskih prava, radnih prava, okoliša i borbe protiv korupcije. Članstvo u inicijativi je dobrovoljno.

HBOR je član ove svjetske inicijative od 12. ožujka 2007. godine, kada je pristupio hrvatskoj mreži članica UNGC. Pristupanje ovom sporazumu prepoznato je kao prilika za dijalog, učenje i dijeljenje dobrih praksi s drugim članicama mreže. Od pristupanja, HBOR sudjeluje u svim obukama o primjeni načela u organizaciji lokalne mreže UN Global Compact Hrvatska. Lokalnom mrežom hrvatskih članova UNGC upravlja Hrvatska udruga poslodavaca (HUP).

Potpisivanjem UN Global Compact-a HBOR se obvezao:

- ugraditi 10 načela UNGC u svoje poslovanje tako da one postanu sastavni dio poslovne strategije, svakodnevnih aktivnosti i organizacijske kulture
- uključiti 10 načela u procese odlučivanja na najvišoj razini upravnog tijela
- pridonijeti ispunjavanju razvojnih ciljeva kroz partnerstva (Milenijski ciljevi)
- u javni dokument uključiti opis načina na koji primjenjuje načela i podržava šire razvojne ciljeve (poznato kao Izvješće o napretku)
- unaprijediti Global Compact i praksu odgovornog poslovanja kroz zagovaranje i aktivni iskorak prema kolegama, partnerima, klijentima, korisnicima i široj javnosti.

10 načela UN Global Compact-a:

LJUDSKA PRAVA	
1. načelo	<i>Tvrtke bi trebale podupirati i poštivati zaštitu međunarodnih ljudskih prava unutar svog područja utjecaja i</i>
2. načelo	<i>pobrinuti se da ne sudjeluju u kršenjima ljudskih prava.</i>
RADNA PRAVA	
3. načelo	<i>Tvrtke bi trebale podržavati slobodu udruživanja i stvarno priznavanje prava na kolektivno pregovaranje,</i>
4. načelo	<i>dokidanje svih oblika prisilnog rada,</i>
5. načelo	<i>stvarno ukidanje dječjeg rada i</i>
6. načelo	<i>ukidanje diskriminacije u vezi sa zapošljavanjem i izborom zanimanja.</i>
OKOLIŠ	
7. načelo	<i>Tvrtke bi trebale podupirati predostrožan pristup izazovima na području okoliša,</i>
8. načelo	<i>pokrenuti inicijative radi promicanja veće odgovornosti prema okolišu i</i>
9. načelo	<i>poticati razvoj i širenje ekološki prihvatljivih tehnologija.</i>
BORBA PROTIV KORUPCIJE	
10. načelo	<i>Tvrtke bi trebale raditi na suzbijanju korupcije u svim njenim oblicima, uključujući iznudu i podmićivanje.</i>

OKOLIŠ

HBOR podupire odgovorno ponašanje prema unapređenju i očuvanju kvalitete okoliša te potiče uvođenje obnovljivih izvora energije i postizanje energetske učinkovitosti u skladu sa standardima EU. Ulažemo napore za upravljanje neposrednom potrošnjom energije u našim zgradama na energetske učinkovit način.

Program kreditiranja projekata zaštita okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

HBOR-ovim Programom kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije odobravaju se krediti za investicijske projekte kojima je svrha saniranje odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, gospodarenje otpadom, obrade otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada; poticanje čistije proizvodnje, odnosno izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu; zaštita i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti; provedba nacionalnih energetske programa; poticanje korištenja obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, biomasa i dr.); poticanje održive gradnje, poticanje čistijeg transporta; te drugih projekata kojima se zaštićuje okoliš, postiže energetska učinkovitost te uvode obnovljivi izvori energije.

Aktualni uvjeti kreditiranja po ovom programu nalaze se na internetskoj stranici HBOR-a (www.hbor.hr).

Kao što je bilo navedeno u prethodnom izvješću, u razdoblju 2011. - 2012. godine zabilježen je znatan porast odobrenja kredita za projekte zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, a što je posljedica razvoja čitavog sektora obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti. U 2013. godini nastavljen je porast kreditiranja po broju odobrenih kredita, ali je odobreni iznos manji budući da su uglavnom financirani, po snazi i iznosu, manji projekti sunčanih elektrana.

Tablica 5. Odobreni krediti za projekte: zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i OIE

godina	odobreni iznos u KN
2011.	262.095.657
2012.	504.171.850
2013.	186.134.973
ukupno	952.402.480

Očekuje se nastavak potražnje za sredstvima koja bi se koristila za izgradnju i implementaciju projekata obnovljivih izvora energije, a naročito u području sunčane energije i iskorištavanja biomase.

EEFF Programi Europske komisije

U travnju 2010. godine HBOR je s Europskom investicijskom bankom (EIB) zaključio Ugovor o zajmu za financiranje malih i srednjih te srednje kapitaliziranih poduzeća u iznosu od 250 mil. EUR.

Kao dodatak ovom Ugovoru priključeni su i EEFF programi (Energy Efficiency Finance Facility), a koje je osmislila Europska komisija s ciljem pružanja potpore projektima s posebnim naglaskom na klimatske promjene i energetske učinkovitost u novim zemljama članicama Europske unije, kao i zemljama kandidatkinjama za punopravno članstvo u Europskoj uniji. Provedba EEFF Programa putem EIB-a predviđena je na području Republike Hrvatske, Rumunjske i Turske. Europska komisija odobrava sredstva darovnice, namijenjena krajnjim korisnicima u okviru EEFF Programa za 2006. godinu (tzv. EEFF 2006). Sredstva se isplaćuju u iznosu od 15% od odobrenog iznosa kredita za smanjenje glavnice kredita u slučaju provođenja projekta energetske učinkovitosti i ispunjenja uvjeta uštede energije i/ili smanjenja emisije CO₂. EEFF programi provode se u sektoru industrije i zgradarstvu.

U razdoblju 2011. - 2013. godine, EEFF programi prošireni su i na korištenje EEFF Programa za 2007. godinu (tzv. EEFF 2007) gdje se sredstva Europske komisije isplaćuju u iznosu od 15% od odobrenog iznosa kredita za smanjenje glavnice kredita u slučaju provođenja projekta obnovljivih izvora energije.

Do sada je u okviru ovih programa obrađeno, ili se nalazi u obradi, 15 projekata iz područja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, čime će biti iskorišteno oko 4,7 mil. EUR sredstava darovnice.

Aktivnosti EEFF programa bit će nastavljene i u 2014. godini.

Program za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u RH

Provedba Programa za promociju projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj okončana je 31.12.2013. godine. Program se sastojao od Ugovora o zajmu između HBOR-a i KfW-a u iznosu od 19,5 milijuna EUR za financiranje projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije i korištenja pripadajuće Darovnice Vlade SR Njemačke u iznosu od 1,5 milijuna EUR za financiranje konzultantskih usluga.

U razdoblju 2011. - 2013. godine, odobrena su sva raspoloživa sredstva u iznosu od 19,5 milijuna EUR, te je zajam iskorišten u cijelosti. Sredstva su odobrena za osam (8) projekata energetske učinkovitosti, proizvodnje peleta, proizvodnje električne energije iz solarnih kolektora, te kogeneracijskih postrojenja na bioplin i drvenu biomasu.

Istovremeno s korištenjem sredstava zajma, odabrani konzultanti (*MVV Decon GmbH*, Njemačka, Energetski Institut Hrvoje Požar, Zagreb i djelatnici *EUTECH Energy and Management*, Njemačka i *Frankfurt School of Management*, Njemačka) procjenjivali su odabrane projekte. Osnovni zadaci konzultanata propisani projektnim zadatkom bili su:

1. tehnička pomoć HBOR-u pri uspostavi znanja i kapaciteta prilikom razrade i procjene projekata EU i OIE
2. pomoć investitorima koji razvijaju projekte EU i OIE
3. procjena projekata i provjera uklapaju li se predloženi projekti u kriterije KfW-a vezano za financiranje projekata EU i OIE.

U razdoblju 2011. - 2012. godine, u okviru tehničke pomoći HBOR-u pri **uspostavi kapaciteta i znanja vezano za financiranje projekata EU i OIE**, izrađeni su različiti vodiči, studije i prijedlozi unapređenja, a održane su i edukativne radionice za radnike HBOR-a. Osim toga, u svrhu **prenošenja informacija i znanja na poslovnu zajednicu** i ostale zainteresirane održano je i niz radionica i seminara.

Tehnička pomoć HBOR-u okončana je 2013. godine sa slijedećim aktivnostima:

- školovanje djelatnika HBOR-a u području financiranja sektora EU i OIE:
 - Aspekti zelene energije – mini MBA, Green Power Academy;
 - Prilagođeni tečaj financiranja u sektoru EU i OIE, Frankfurt School of Management;
 - Energetska učinkovitost (ESCO model), Econoler Training Centar.
- studijski posjeti djelatnika HBOR-a razvojnim bankama:
 - KfW (njemačka razvojna banka), Frankfurt, Bonn – Njemačka;
 - TSKB (turska razvojna banka), Istanbul – Turska.
- tehnička podrška HBOR-u na projektu Vlade RH *Dovesti svoju kuću u red*, na način sufinanciranja ugradnje i uspostave sustava daljinskog očitavanja i promotivnog ekrana za praćenje potrošnje energenata u objektu HBOR-a na lokaciji Strossmayerov trg 9.
- suradnja na marketinškim aktivnostima Udruge proizvođača peleta, briketa i drvene biomase, Zagreb, na način sufinanciranja marketinških aktivnosti: izrada web stranice, izrada audio-vizualnog promotivnog materijala te izrada promotivnih brošura.

Program kreditiranja energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. - 2013.

Program energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. – 2013. (dalje u tekstu: Program) pokrenulo je Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja. Programom se namjeravaju ostvariti postavljeni ciljevi energetske strategije RH, razviti tržište energetske usluge, uvesti principi energetske učinkovitosti u javnu nabavu, razviti informacijski sustav praćenja potrošnje energenata te potaknuti cjelokupni gospodarski investicijski ciklus u Republici Hrvatskoj.

Subjekti uključeni u provedbu Programa su:

- **Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN)**
Od 2013. godine, u suradnji s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja i vlasnicima zgrada provodi postupak javnog nadmetanja za izbor ponuditelja usluge poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora te ocjenjuje tehničku i financijsku izvedivost projekta.
- **Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja**
Izrađuje prijedlog Programa i nadzire njegovu provedbu.
- **Naručitelj energetske usluge** (tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanove, agencije, škole i bolnice u njihovom vlasništvu)
Kao vlasnici zgrada u kojima obavljaju nekomercijalne djelatnosti, predlažu projekte prihvatljive za uključivanje u provedbu Programa. Sukladno planu projektiranih ušteda energije obvezuju se, u razdoblju trajanja projekta, u svom proračunskom planu predvidjeti iznose razlika projektirane uštede troškova energije i izvršavati plaćanje razlike projektirane uštede prema krajnjim korisnicima kredita i/ili HBOR-u.
- **Pružatelji energetske usluge (PEU)**
Trgovačka društva i obrti koji temeljem izvršenog izbora u postupku javnog nadmetanja izvršavaju uslugu poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora.
- **Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije (HAMAG Invest)**
Osigurava potrebna jamstva PEU, u korist kreditora.
- **Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU)**
Osigurava dio sredstva potrebnih za provedbu ovoga Programa.
- **Krajnji korisnici kredita**
Mogu biti naručitelji energetske usluge i pružatelji energetske usluge odnosno sva trgovačka društva i obrti koji ulažu u energetske učinkovitost.
- **HBOR/Poslovne banke**
Odobravaju kreditna sredstva.

Sukladno navedenim ciljevima Programa, HBOR je krajem 2012. godine donio *Program kreditiranja energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. - 2013.* (dalje u tekstu: Program kreditiranja). Ovim Programom kreditiranja nastoje se potaknuti investicijski projekti kojima je svrha podizanje razine energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora i smanjenje potrošnje energije u javnom sektoru. Sredstava su namijenjena isključivo za ulaganje u osnovna sredstva (adaptaciju i rekonstrukciju građevinskih objekata, kupnju opreme i uređaja).

Aktualni uvjeti kreditiranja po ovom Programu kreditiranja nalaze se na internetskoj stranici HBOR-a (www.hbor.hr).

U 2013. godini odobren je jedan kredit (1) po ovom Programu kreditiranja. Nakon organizacijskih i programskih promjena Programa (promjena nadležnosti - sa Centra za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicije na APN i uključivanje FZOEU i dr.), provedenih u 2013. godini, u 2014. godini očekuje se rast potražnje i intenzivnija kreditna aktivnost.

Upitnik o zaštiti okoliša i Mišljenje o utjecaju na okoliš

Od 2010. godine, ocjena zaštite okoliša je postala obavezna za sve programe kreditiranja koje HBOR provodi izravno. Kod kreditiranja putem poslovnih banaka ocjena zaštite okoliša je obavezna u slučajevima kad je program kreditiranja vezan uz zahtjeve namjenskih izvora financiranja posebnih financijskih institucija koje su izvori financiranja određenih kreditnih programa ili prema procjeni odgovorne osobe u HBOR-u.

Obrazac *Upitnika o zaštiti okoliša* dostupan je na web stranici HBOR-a, a sadrži pitanja o:

- profilu podnositelja zahtjeva i njegovim politikama upravljanja okolišem, politici kvalitete upravljanja ili politici zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- profilu lokacije, povijesti lokacije te postojećim aktivnostima na lokaciji, a sve s aspekta zaštite okoliša,
- stanju okoliša - zraku i ispuštanju otpadnih emisija, upotrebi vode i ispuštanju otpadnih voda te nastajanju i upravljanju otpadom.

Ispunjeni Upitnik o zaštiti okoliša analizira i ocjenjuje *Direkcija tehničkih analiza i zaštite okoliša* i daje *Mišljenje o utjecaju investicije/projekta na okoliš*. Mišljenje se donosi temeljem ocjene rizika grupe te podataka i dokumentacije priložene upitniku. Smisao izrade mišljenja je procjena rizika - hoće li klijent, zbog zagađenja okoliša imati dodatne troškove ili ulaganja koja bi mogla ugroziti projekt ili otplatu kredita? Prema potrebi, Direkcija tehničkih analiza i zaštite okoliša preporučuje korektivne mjere kako bi se uspostavilo stanje kontroliranog utjecaja projekta na okoliš, poboljšalo stanje okoliša ili se mogući utjecaj na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru.

Kod kreditiranja izvoza, uzimaju se u obzir i preporuke OECD-a (*Recommendation on Common Approaches on Environment and Officially Supported Export Credits, Recommendation of the Council on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence (the „Common Approaches“)*). U 2013. HBOR je i formalno usvojio interne *Politike o primjeni preporuka OECD-a o društveno odgovornom poslovanju*, a koje se odnose na:

- *Preporuku o sprečavanju korupcije kod kreditiranja i osiguranja izvoza od strane države (engl. OECD Council Recommendation on Bribery and Officially Supported Export Credits, TD/ECG(2006)24)*;
- *Preporuku o zajedničkom pristupu kreditiranju i osiguranju izvoza od strane države s aspekta okolišnih i društvenih kriterija (engl. Recommendation of the Council on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Dilligence, TAD/ECG (2012)5)*;
- *Načela i smjernice za promoviranje održivog izvoznog kreditiranja u državama s niskim dohotkom (engl. Principles and Guidelines to promote Sustainable Lending Practices in the Provision of Official Export Credits to Low Income Countries, TAD/ECG (2008)15)*.

Posebne zaštitne mjere primjenjuju se na HBOR-ov *Program kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a*. *Program kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a* ima za cilj omogućiti korisnicima kredita, u razdoblju gospodarske i financijske krize, zadržavanje izvoza roba i usluga u postojećem obujmu, ili povećanje istog, čime bi se utjecalo na poboljšanje vanjskotrgovinske platne bilance, zaposlenosti i likvidnosti.

Kriteriji *Programa kreditiranja izvoznika iz sredstava IBRD-a* su usklađeni s uvjetima IBRD-a, uz obavezu provođenja *Politike zaštitnih mjera Svjetske banke*. Cilj *Politika zaštitnih mjera Svjetske banke* je temelj njezine potpore smanjenju siromaštva te sprječavanju i smanjenju nepotrebnih štetnih posljedica budućeg projekta krajnjeg korisnika na ljude i okoliš. Ovaj program kreditiranja provodi se putem poslovnih banaka koje su s HBOR-om ugovorile suradnju, pa su za tu svrhu izrađene posebne procedure koje poslovnoj banci i korisniku daju smjernice za prepoznavanje, pripremu i provedbu programa i projekata. Na ovaj način, poslovne banke provode mjere zaštite okoliša koje su u cijelosti usklađene s *Politikama zaštitnih mjera Svjetske banke*.

U 2013. godini Procedure zaštite okoliša prilagođene su novom programu kreditiranja *Turizam –IBRD* (Program kreditiranja izvoznika u turističkom sektoru iz sredstava IBRD-a). Za navedeni program kreditiranja primjenjuju se *Procedure zaštite okoliša s pripadajućim Priručnikom za zaštitu okoliša, Upitnikom o zaštiti okoliša* (koji ispunjava krajnji korisnik) i *Obrascem ispitivanja utjecaja na okoliš* (koji ispunjava poslovna banka temeljem uvida u projekt krajnjeg korisnika i zaprimljenog Upitnika o zaštiti okoliša).

Postupak ispitivanja utjecaja na okoliš se sastoji od utvrđivanja kategorije rizika za okoliš, planiranja zaštite okoliša te praćenja provođenja plana aktivnosti predloženih radi smanjenja ekoloških rizika. Ove procedure su, osim s *Politikama zaštitnih mjera Svjetske banke* usklađene i s hrvatskom zakonodavstvom vezanim uz gradnju i zaštitu okoliša.

Sva navedena dokumentacija dostupna je na poveznicama:

<http://www.hbor.hr/fgs.axd?id=2779>

<http://www.hbor.hr/fgs.axd?id=2778>

UNEP FI - Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša - Financijska inicijativa

Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša - Financijska inicijativa (UNEP FI) je globalno partnerstvo između Programa Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša i financijskog sektora. Ova financijska inicijativa okupila je više od 200 financijskih institucija u Europi i svijetu (poslovne banke, investicijske banke, razvojne banke, fondove, agencije, osiguravajuća društva), a sve s ciljem poticanja financijskog sektora na izradu proizvoda i usluga koje će unaprijediti zaštitu okoliša. Unutar ove inicijative utemeljena je mreža regionalnih i tematskih radnih grupa. HBOR je član UNEP FI od 2004. godine kada je potpisao Izjavu o zaštiti okoliša i održivom razvoju.

U rujnu 2013. godine predstavnica UNEP FI, koordinatorica za Europu, posjetila je Zagreb, u okviru **istraživačke misije Hrvatskoj** (16.-18.09.2013.), a kojom prilikom je razgovarala s dionicima iz javnog i nevladinog, te financijskog sektora, zainteresiranima za razvoj specifičnih kapaciteta financijskog sektora u smislu pružanja bolje podrške gospodarstvu u njegovoj tranziciji prema zelenoj ekonomiji. Cilj istraživačke misije bio je **ocijeniti trenutne inicijative, potrebe i izazove u vezi s održivim financiranjem u Hrvatskoj**. Posjeta je organizirana uz podršku HBOR-a, jedinog hrvatskog člana UNEP FI i DOP Odbora Hrvatske udruge banaka.

Održano je sedam (7) pojedinačnih sastanaka s odabranim dionicima (Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA), Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj (HRPSOR), Hrvatska udruga poslodavaca, Global Compact Hrvatska (HUP UNGC), EBRD Business Advisory Services (EBRD BAS program), a HBOR je, uz suorganizaciju DOP Odbora HUB-a bio i domaćin zajedničkog sastanka s poslovnim bankama.

Sastanku banaka prisustvovalo je ukupno 21 sudionika, a koji su predstavljali sedam (7) različitih banaka (Erste&Steiermärkische Bank d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Sberbank d.d., Zagrebačka banka d.d., DEUTSCHE Bank AG i HBOR) i pokrivali više različitih stručnih područja (komunikacije i odnose s javnošću, investicije, kreditiranje, odnose s klijentima, rizike, usklađenost i DOP).

Nalazi istraživačke misije donijeli su više preporuka za buduće aktivnosti i to osobito u **području izgradnje suradnje unutar hrvatskog bankarskog sektora** po pitanju pristupa održivosti i komunikacije o okolišnim i društvenim pitanjima, kao i **izgradnje odnosa dionika uključenih u razvoj zelene ekonomije** (osobito na relaciji vladin sektor – bankarski sektor). Istovremeno, DOP Odbor HUB-a prepoznat je kao odlična platforma za uključivanje bankarskog sektora za pitanja održivosti, a HBOR kao važan partner UNEP FI za buduće potencijalne aktivnosti u Hrvatskoj. Razvoj daljnjih aktivnosti planira se za razdoblje 2014. - 2015. godine.

Savjet za zelenu gradnju u Hrvatskoj

Savjet za zelenu gradnju u Hrvatskoj (dalje u tekstu: Savjet) je udruga osnovana s ciljem suradnje privatnog i javnog sektora u službi primjene održive graditeljske prakse. Savjet je pridruženi član *Svjetskog savjeta za zelenu gradnju* te inicijator povezivanja regionalnih savjeta, radi razmjene iskustava, znanja i aktivnosti, a koje su prilagođene specifičnim potencijalima i mogućnostima lokalnih tržišta – sve s obzirom na njihovu veličinu, povezanost, blisku tradiciju, tendencije i ambicije.

HBOR je postao poslovni član Savjeta 2012. godine.

Jedna od aktivnosti Savjeta u 2012. godini je bila i organizacija cjelogodišnjeg edukacijskog programa pod nazivom *Green Building Professional*, namijenjenog profesionalcima iz različitih relevantnih disciplina te svima onima koji imaju za cilj biti usklađeni s najnovijim trendovima u zelenoj gradnji uključujući i energetske učinkovitost. Navedenu edukaciju završila su i tri (3) radnika HBOR-a, i to dva iz *Sektora analize, Odjela tehničke analize* i jedan iz *Sektora kreditiranja*. Edukacije su doprinijele usvajanju specifičnih znanja iz područja „zelene gradnje“ i održive graditeljske prakse.

U sljedećem razdoblju, HBOR će nastaviti sudjelovati u aktivnostima Savjeta. Neke od mogućih aktivnosti su:

- informiranje o zelenoj gradnji, novostima i istraživanjima o tehnologijama gradnje i izvođenja, financiranju i ostalim znanjima
- sudjelovanje u organiziranim obilascima i turama radi istraživanja održivih projekata
- sudjelovanje u debatama i seminarima na temu održivosti
- sudjelovanje u aktivnostima Savjeta, usavršavanjima u zastupanju/ zagovaranju te inovativnim projektima i događanjima.

Istovremeno, HBOR će iskoristiti članstvo u Savjetu, za ostvarivanje kontakata i umrežavanje i izvan užeg poslovnog područja HBOR-a, kao i za prezentiranje proizvoda i usluga HBOR-a širem krugu potencijalnih klijenata. HBOR će razmotriti sudjelovanje u odborima Savjeta, kao dodatnu mogućnost utjecaja na oblikovanje budućnosti zelene gradnje u Hrvatskoj.

Komisija za okoliš i energiju Hrvatskog nacionalnog odbora ICC

Predstavnik HBOR-a član je *Komisije za okoliš i energiju Hrvatskog nacionalnog odbora Međunarodne trgovačke komore (ICC Hrvatska)* (dalje u tekstu: Komisija) od 2012. godine. Zadatak Komisije je oblikovati preporuke poslovnog svijeta o glavnim pitanjima okoliša i energije. Komisija razvija i potiče svjetske poslovne stavove o glavnim političkim pitanjima u područjima energije, okoliša i održivog razvoja. Također, radi na izradi višesektorskih stavova o poslovnoj politici koje treba iznijeti tijekom međunarodnih pregovora o klimatskim promjenama.

Predstavnik HBOR-a redovito sudjeluje na radnim sastancima i aktivnostima Komisije (nekoliko puta godišnje).

Upravljanje potrošnjom

Tijekom izvještajnog razdoblja, HBOR je nastavio ulagati napore u upravljanje neposrednom potrošnjom energije, u objektima koje koristi, na energetski učinkovit način. U svrhu daljnjeg unaprjeđenja sustava interne energetske efikasnosti, HBOR je 2012. godine započeo provedbu programa *Dovesti svoju kuću u red*. Kao dodatni poticaj širenju svijesti o potrebi nužnosti smanjenja potrošnje papira i korištenju energetski efikasnih praksi u svakodnevnom uredskom poslovanju, u 2013. godini, u suradnji s UNDP, Projektni ured Zagreb, za zaposlenike HBOR-a, u prostorijama HBOR-u održane su **edukativne radionice Zeleni ured**. Na radionicama se govorilo o klimatskim promjenama, energetskoj efikasnosti, područjima potrošnje energije, te ukazivalo na potrebu primjene postupaka i mjera kojima se mogu ostvariti uštede u uredima, ali i vlastitim domovima.

Održano je ukupno pet (5) radionica (svaka radionica u trajanju 90 minuta). Na radionicama je sudjelovao 201 zaposlenik HBOR-a i 9 zaposlenika HKO. U 2014. godini planiraju se pripremne aktivnosti za nastavak internih edukativnih radionica Zeleni ured za preostale zaposlenike HBOR-a.

Potrošnja energije s obzirom na vrste energije

HBOR za svoje potrebe na lokacijama u Zagrebu koristi različite vrste i kombinacije energenata. Potrošnja energije u HBOR-ovim područnim uredima nije analizirana (prostori se nalaze u zakupu).

Energija se koristi u izravnom i neizravnom obliku, odnosno u svom primarnom i posrednom obliku. Kao izravna energija u svom primarnom obliku koristi se prirodni plin (za potrebe grijanja, pripremu tople vode) i dizel gorivo (za potrebe agregata za proizvodnju električne energije). Kao izravna energija u svom posrednom obliku koristi se električna energija (za potrebe osvjjetljenja, dizala, računalne i ostale uredske opreme te ostala manja trošila). Kao neizravna energija u posrednom obliku koristi se toplinska energija iz toplinskog sustava gradske toplane za potrebe grijanja, te električna energija za potrebe grijanja/hlađenja.

Potrošnja vode

Voda se koristi za sanitarne potrebe, protupožarni sustav, potrebe caffè-a te nadopunu kotlovskeg postrojenja. Pregledi cijevne mreže obavljaju se redovito kako bi se minimizirali gubici vode uzrokovani nekontroliranim ispuštanjima.

Potrošnja papira

Tijekom 2013. godine nastavljena je praksa nabave i korištenja i običnog i recikliranog papira. Reciklirani papir se koristi uglavnom za potrebe fotokopiranja i faksiranja. Zaposlenici koriste mogućnosti dvostranog fotokopiranja, dvostranog štampanja te ponovnog korištenja koverti za potrebe dostave interne pošte.

Energetska efikasnost objekta - poduzete mjere

U svim objektima obavljaju se redoviti godišnji pregledi i servisi opreme i trošila.

Program „Dovesti svoju kuću u red“

Dovesti svoju kuću u red (dalje u tekstu: Program) je program kojeg je Vlada Republike Hrvatske pokrenula 4. srpnja 2008. godine s ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti te uvođenja sustavnog i kontinuiranog gospodarenja energijom u objektima u vlasništvu i na korištenju Vlade Republike Hrvatske. Zaduženi za provedbu Programa bili su Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, uz provedbenu agenciju Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), a za financiranje Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Uprava HBOR-a je 7. srpnja 2011. odobrila pristupanje HBOR-a programu *Dovesti svoju kuću u red* (engl. *House in Order*), a javno pristupanje (potpisivanje Pisma namjere) upriličeno je 24. listopada 2011., na dan pokretanja novog ciklusa aktivnosti *Programa Vlade RH Dovesti svoju kuću u red* u tijelima državne uprave. Osnovni razlozi pristupanja HBOR-a Programu su: usklađivanje s propisima, nadzor nad potrošnjom energije i smanjenje troškova, obrazovanje i jačanje internih kapaciteta HBOR-a te društveno odgovorno smanjenje utjecaja na okoliš kroz ugradnju načela pažljivog i obzirnog pristupanja okolišu u sustave upravljanja HBOR-a.

Tijekom 2012. godine provedene su slijedeće programske aktivnosti:

- **imenovana je Radna skupina za energetske učinkovitosti objekata** u kojima HBOR obavlja svoju poslovnu djelatnost (EE radna skupina). EE radna skupina je glavni nositelj aktivnosti programa *Dovesti svoju kuću u red*.
- **provedene su edukacije članova EE radne skupine** (*Tečaj za energetske savjetnike*, konferencija: *Ugljični otisak –trag odgovornosti*, u Zagrebu)

Tijekom 2013. godine provedene su slijedeće aktivnosti:

- **održane edukacije za djelatnike HBOR-a** o energetske učinkovitosti na radnom mjestu - radionice *Zeleni ured* (više na strani 25.)
- **uspostavljen je pristup internetskoj aplikaciji** za nadzor i analizu potrošnje energije i vode u zgradama javnog sektora (ISGE -informatički sustav za gospodarenje energijom), te je obavljena potrebna obuka djelatnika HBOR-a.
- **nabavljen je i uspostavljen sustav daljinskog očitavanja** i promotivnog ekrana za praćenje potrošnje energenata u objektu HBOR-a na lokaciji Strossmayerov trg 9.
- **obavljeni su energetske pregledi zgrada** u kojima HBOR obavlja svoju poslovnu djelatnost i dodijeljeni su energetske certifikati.

Za razdoblje 2014. - 2015. godine planirane su slijedeće aktivnosti:

- **uspostaviti sustav daljinskog očitavanja** i promotivnog ekrana za praćenje potrošnje energenata i na ostalim lokacijama HBOR-a.
- **prezentirati aktivnosti i rezultate** Programa menadžmentu HBOR-a
- **promovirati aktivnosti i rezultate** Programa (interno i eksterno).

Otpad

Papir i karton

Otpadni papir i karton prikuplja se u posebno označene kartonske kutije za otpadni papir. Kutije su postavljene po sobama i na vidljivim mjestima po hodnicima, uz zajedničke katne pisače, fax i kopirne uređaje. Otpadni papir za uništavanje prikuplja se zasebno. Otpadni papir predaje se tvrtkama za skupljanje i uporabu/zbrinjavanje papira (Pan tvornica papira Zagreb d.o.o. i Unijapapir d.d).

Tablica 6. Prikupljeni otpadni papir u kg

	2013.	2012.	2011.
ukupno:	10360	6800	8820

Nakon 2 uzastopne godine u kojem je zabilježeno smanjenje količine otpadnog papira, u 2013. prikupljena je do sad najveća količina otpadnog papira. Na povećanje količine utjecalo je provedeno izlučivanje arhivskog gradiva.

Jestivo ulje i otpad iz separatora ulja

U 2013. godini, ovlaštenoj osobi za industrijsko čišćenje, sakupljanje i privremeno zbrinjavanje otpada predano je 10 kilograma mješavine masti i ulja iz separatora. Nakon što je 2010. godine prestala s radom kuhinja u zgradi na Strossmayerovom trgu, potrebne su tek povremene kontrole i čišćenje separatora ulja.

Podaci o ukupno prikupljenom otpadnom papiru i otpadnom ulju prikupljeni su kroz *Prateće listove za neopasni/inertni otpad (Obrazac PL-No/IO)*.

Opasni otpad

Električna i elektronična (EE) oprema pažljivo se prikuplja i skladišti odvojeno, prema vrsti, sve do predaje ovlaštenom skupljaču EE otpada. Odvojenim prikupljanjem osigurava se da opasni otpad ne onečišćuje komunalni otpad. Tijekom 2013. godine ovlaštenom skupljačima predavan je: EE otpad i ostali opasni otpad (toneri i baterije).

Tablica 7. Prikupljeni opasni otpad

	2013.	2012.	2011.
EE otpad	1450 kg	650 kg	1360 kg
Toneri	189 kg	0	160 kg
Baterije	20 kg	0	2 spremnika
Fluo cijevi i žarulje	0	0	40 kg
Klima uređaji	0	20 kg	160 kg

Podaci o ukupno prikupljenom opasnom otpadu evidentiraju se *Pratećim listovima za opasni otpad (Obrazac PL-Oo)*.

Ostali otpad

Građevinski i glomazni otpad nastaje povremeno, a zbrinjava ga, na poziv, lokalno komunalno poduzeće.

Daljnje aktivnosti HBOR-a u vezi s gospodarenjem otpadom nastavit će se u smislu razvoja sustava gospodarenja otpadom i unapređenja informacijskog sustava praćenja vrsta i količina prikupljenog otpada.

U budućem razdoblju planira se nastavak provedbe aktivnosti i mjera koje trebaju utjecati na stvaranje što manje količine otpada, te dodatno širiti svijest među zaposlenicima o važnosti kontinuiranog odvajanja i prikupljanja otpada. Te aktivnosti trebaju utjecati ne samo na smanjenje operativnih troškova poslovanja već i ukloniti prepreke u radu pojedinih organizacijskih jedinica (npr. smanjenje količine materijala predanog u pismohranu, unapređenje informacijskog sustava, bolja ugradnja principa *Zelenog ureda* nakon edukacije zaposlenih i sl).

RADNA I LJUDSKA PRAVA

HBOR poštuje sve obveze iz domene radnih i ljudskih prava propisanih zakonima i Ustavom te provodi i dodatne mjere kako bi osigurao održavanje kontinuiteta kvalitete, obrazovanja i zadovoljstva radnika kao i transparentnost i dostupnost informacija o svojim proizvodima i uslugama.

Postupak selekcije i zapošljavanje

HBOR javno objavljuje natječaje za otvorena radna mjesta u elektronskom i/ili tiskanom mediju, te na HBOR-ovim internetskim stranicama. Objavi vanjskog natječaja može prethoditi objava internog natječaja na HBOR-ovim intranet stranicama. Osobni podaci kandidata prikupljeni u postupku selekcije dostupni su samo zaposlenicima koji sudjeluju u selekcijskom postupku. Prikupljeni podaci koriste se isključivo u selekcijske svrhe i podliježu Zakonu o zaštiti osobnih podataka.

Radi odabira najboljih kandidata, provodi se stručan i kvalitetno strukturiran postupak selekcije, na temelju jednakih kriterija za sve kandidate. Tijek i osnovni elementi selekcijskog postupka opisani su u *Procedurama zapošljavanja*, objavljenima na intranet stranicama i dostupnima svim zaposlenicima.

Kandidati se ne diskriminiraju niti prema jednom kriteriju različitosti (rod, dob, nacionalna pripadnost), a tijekom selekcijskih razgovora kandidatima se ne postavljaju pitanja o bračnom statusu, djeci i obitelji, trudnoći i planiranju obitelji, starosti i datumu rođenja, mjestu rođenja, porijeklu ili materinjem jeziku.

Kriterij za odabir zaposlenika su posebne profesionalne kompetencije (potrebne za traženo radno mjesto) i opće kompetencije koje trebaju imati razvijene svi zaposlenici (integritet i odgovornost, motiviranost i pozitivan stav, komunikacija, inovativnost, timski rad i međuljudski odnosi).

U 2013. godini nije primljena niti jedna pritužba (O) na postupak selekcije.

Certifikat Poslodavac Partner

- Certifikat za izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima

HBOR se redovito uključuje u proces certifikacije svojih procesa upravljanja ljudskim potencijalima.

Certifikat *Poslodavac Partner* je alat za procjenu, dizajn i implementaciju procesa upravljanja ljudskim resursima kojeg dodjeljuje Selectio d.o.o., Zagreb, savjetnička kuća usmjerena na područje upravljanja ljudskim resursima, edukacije i razvoj tržišta rada.

U postupku certificiranja boduje se kvaliteta HBOR-ovih procesa na području ljudskih potencijala, na način da nepristrani vanjski stručnjaci izvrše pregled i bodovanje slijedećih područja: strategija; regrutiranje i selekcija; rad, motivacija i nagrađivanje; usavršavanje i razvoj; odnos prema zaposlenicima. Certificiranje omogućava dobivanje izvješća s pregledom postojećeg stanja, preporukama za poboljšanje te primjerima najboljih sektorskih i regionalnih praksi u upravljanju ljudskim resursima. Dobitnici Certifikata Poslodavac Partner moraju imati barem 75% svih mogućih bodova, ali i barem 70% mogućih bodova u svakom pojedinom području.

HBOR je dobitnik Certifikata 07.04.2008., 09.10. 2009., 17.10.2011. i 28.03.2013. Dobivanje certifikata i visoke ocjene u svim područjima potvrdili su HBOR-u da kao organizacija kvalitetno upravlja ljudskim potencijalima. Ipak, dobivene ocjene predstavljaju i veliku obvezu, budući da HBOR želi ne samo održati već i unaprijediti ovaj standard kvalitete i nastaviti privlačiti kvalitetne radnike. Zato, rukovodeći se preporukama za dodatna poboljšanja i slijedeći najbolje prakse, HBOR nastavlja unapređivati procese upravljanja ljudskim potencijalima.

Struktura zaposlenika

Tip ugovora o radnom odnosu i kvalifikacijska struktura

Ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2013. bio je 295. Kvalifikacijska struktura zaposlenika i tip ugovora o radnom odnosu odraz je specifičnih zahtjeva poslova koje HBOR obavlja kao razvojna i izvozna banka, a nova zapošljavanja u 2013. godini uzrokovana su povećanim opsegom poslova i promjenama u poslovanju koje uključuju veći obim izravnog kreditiranja.

HBOR zapošljava radnike na puno i nepuno radno vrijeme, a radni odnos se može zasnovati na određeno ili neodređeno vrijeme. Udio radnika s ugovorom na određeno vrijeme zanemariv je u odnosu na udio radnika s ugovorom na neodređeno vrijeme. Tako je u 2013. godini, udio radnika s ugovorom na određeno vrijeme bio 3,05% ukupno zaposlenih. Pripravnici i ostali radnici zaposleni na određeno vrijeme zapošljavani su kao zamjene za radnike na rodiljnim dopustima, ili zbog privremenog povećanja opsega posla u pojedinim organizacijskim jedinicama.

Tablica 8. Vrsta ugovora o radu

vrsta ugovora	2013.	2012.	2011.
Na puno radno vrijeme	294	287	268
Na nepuno radno vrijeme	1	2	2
ukupno:	295	289	270
Na neodređeno vrijeme	286	272	253
Na određeno vrijeme	9	17	17
(od čega u svojstvu pripravnika):	(2)	(10)	(9)
ukupno:	295	289	270

Većina zaposlenih radnika je visokoobrazovana i udio visokoobrazovanih radnika u ukupnom broju zaposlenih radnika postupno raste. Visokoobrazovani radnici u 2013. godini činili su 84,75%, ukupno zaposlenih radnika.

Tablica 9. Kvalifikacijska struktura radnika

stručna sprema	2013.	2012.	2011.
VSS*	250	240	222
SSS	39	41	40
NSS i KV	6	8	8
ukupno:	295	289	270

VSS*: uključuje VŠS, Bacc, VSS i više

Dobna struktura radnika

Prosječna starost radnika HBOR-a u 2013. godini je 41 godina. Većina radnika je u dobnoj skupini od 30-50 godina. U ovoj dobnoj skupini 2013. godine nalazilo se 66% svih zaposlenih. Istovremeno, udio radnika u dobnoj skupini preko 50 godina, u 2013. godini iznosio je 21% svih zaposlenih.

Tablica 10. Dobna struktura radnika

dob	2013.	2012.	2011.
<30	40	41	34
30-50	194	182	186
>50 godina	61	66	50
ukupno:	295	289	270

Rodna struktura radnika

Većinu zaposlenih radnika HBOR-a čine žene. Od ukupno zaposlenih radnika, žene su u 2013. godini činile 70,17%, a muškarci 29,83% ukupnog broja zaposlenih. Ovakav rodni sastav radnika HBOR-a u skladu je sa sektorskim prosjekom. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, publikacija *Žene i muškarci u Hrvatskoj 2014., Zaposleni u pravnim osobama prema djelatnosti, prosjek 2012.*, žene čine 68,8% zaposlenih u *Financijskim djelatnostima i djelatnosti osiguranja, prosjek 2012.* U 2013. godini nastavlja se trend pada relativnog udjela žena u ukupno zaposlenima.

Tablica 11. Rodna struktura radnika

	2013.		2012.		2011.	
žene	207	70%	207	72%	197	73%
muškarci	88	30%	82	28%	73	27%
ukupno:	295	100%	289	100%	270	100%

Relativni udio žena u menadžmentu je manji od relativnog udjela žena u ukupnom broju zaposlenih. Tako je 2013. godine u menadžmentu bilo 50% žena (naspram 70% žena u ukupnom broju zaposlenih).

Tablica 12. Rodna struktura menadžmenta

	2013.		2012.		2011.	
žene	17	50%	17	50%	16	50%
muškarci	17	50%	17	50%	16	50%
ukupno:	34	100%	34	100%	32	100%

Tablica 13. Rodna struktura Uprave

	2013.		2012.		2011.	
žene	0	0%	1	33%	1	33%
muškarci	2	100%	2	67%	2	67%
ukupno:	2	100%	3	100%	3	100%

Podatke o rodnoj strukturi radnika HBOR-a, te rodnoj strukturi napredovanja i usavršavanja od 2010. godine prati i analizira *Radna skupina za ravnopravnost spolova HBOR-a.*

Regionalna struktura radnika

Većina zaposlenih radnika HBOR-a radi u Zagrebu. U područnim uredima (Osijek, Split, Pula, Gospić i Rijeka) radi ukupno 5 zaposlenih.

Fluktuacija zaposlenika

U tijeku 2013. godine zabilježena je ukupna fluktuacija na godišnjoj razini 5,1%. Dio odlazaka radnika odnosi se na mirovanje prava iz radnog odnosa te je stopa fluktuacije umanjena za radnike kojima miruju prava iz radnog odnosa iznosila 3,74%.

Tablica 14. Fluktuacija

	2013.	2012.	2011.
Prosječni broj zaposlenih	294	278	257
Otišli zaposlenici	15	9	4
Stopa fluktuacije	5,1%	3,23%	1,56%

Edukacija i razvoj zaposlenika

U HBOR-u je prepoznata potreba za sustavnom brigom i ulaganjem u razvoj svakog pojedinog zaposlenika kao jednog od ključnih faktora u ostvarenju ciljeva državne razvojne i izvozne banke. Svi zaposlenici HBOR-a imaju jednake mogućnosti usavršavanja i obrazovanja, sukladno potrebama. Na raspolaganju su im specijalistički seminari i usavršavanja, tečajevi stranih jezika, informatički tečajevi, stručne prakse u zemlji ili inozemstvu te dugoročna usavršavanja (dodiplomski ili poslijediplomski studiji). *Pravilnikom o usavršavanju i obrazovanju radnika HBOR-a* regulirani su uvjeti kojima HBOR omogućava usavršavanje i obrazovanje radnika i to: vrste usavršavanja i obrazovanja, planiranje usavršavanja i obrazovanja te prava i obveze radnika vezana na isto. Osim usavršavanja i obrazovanja koje radnici pohađaju izvan HBOR-a, HBOR organizira i interne edukativne radionice kao i redovite cikluse interne obuke za pripravnike i novozaposlene radnike.

Interne edukativne radionice (engl. *in-house*) organiziraju se ciljano, za pojedine skupine zaposlenika, a dio ih je otvoren za sve zainteresirane, čime se nastoji dodatno educirati radnike, osigurati protok informacija, te potaknuti suradnju i timski rad. Tema ovih radionica većinom je vezana uz izmjene zakonske regulative, ali i uz detaljnije upoznavanje s promjenama u procesima i načinima rada. Radionice vode radnici pojedine organizacijske jedinice, za radnike drugih organizacijskih jedinica.

Redovito izvođenje ciklusa radionica **Interna obuka za pripravnike i novozaposlene radnike** osigurava uspješniju orijentaciju i upoznavanje novozaposlenih radnika s internom organizacijom i pojedinim procesima rada. Obuka ujedno potiče upoznavanje i razmjenu mišljenja između zaposlenika. Interna obuka sadrži i stručne radionice i radionice općih vještina (engl. *soft skills*). Stručne radionice vode iskusni HBOR-ovi zaposlenici, koji su prošli obuku za trenere, a dolaze iz različitih organizacijskih jedinica. Radionicu općih vještina vodi zaposlenica-interna trenerica.

Planom usavršavanja i obrazovanja radnika do sada nisu bila posebno definirana usavršavanja vezana na politike i postupke koji se tiču vidova ljudskih ili radnih prava, ali se evidentiraju i prate DOP edukacije u širem smislu, a koje su pohađali radnici HBOR-a (ljudska i radna prava, zaštita okoliša, društvo i antikorupcija).

Pristup dijalogu između organizacije i njezinih zaposlenika

Dijalog između organizacije i zaposlenika odvija se intranet i internet komunikacijom, e-mail obavijestima upućenima na sve radnike, preko oglasnih ploča i sandučića u predvorju zgrade na Strossmayerovom trgu (sandučić za Ljudske potencijale i predsjednika Uprave) u koje radnici mogu anonimno ubaciti svoje kritike, prijedloge i pohvale.

Intranet aplikacija, puštena u rad 2012. godine postala je i dodatni mehanizam informiranja i savjetovanja između Uprave i zaposlenika. Plan DOP aktivnosti za razdoblje 2013. do 2014. godine prepoznao je korištenje intranet aplikacije kao priliku za izradu novih okvira dijaloga između organizacije i zaposlenika o društvenim i okolišnim temama. Očekuje se intenzivnije korištenje ovog mehanizma u 2014. što bi trebalo doprinijeti i jačanju komunikacije između članova DOP radne skupine i razglašavanju informacija.

Osim predstavnika radnika u *Odboru za zaštitu na radu*, u HBOR-u nema drugih tijela sastavljenih od zaposlenika.

Procjena radne uspješnosti - Ocjena radnika i rukovoditelja

Procjena radne uspješnosti provodi se kroz ocjenjivanje radnika i rukovoditelja. *Ocjenju radnog učinka i individualnog razvoja zaposlenika - godišnji razgovor* s radnikom obavlja njegov nadležni rukovoditelj. Svrha razgovora je vrednovanje, usmjeravanje i unapređenje ponašanja i rezultata rada radnika, podizanje individualne i organizacijske uspješnosti, bolje i uspješnije rukovođenje, motiviranje i nagrađivanje radnika, njihovo usavršavanje i razvoj kao i poboljšanje međusobne komunikacije. *Procjena rukovoditelja* uključuje kvalitativnu i kvantitativnu procjenu i to: samo-procjenju, skupnu i anonimnu procjenu od strane podređenih te procjenu od strane neposredno nadređene osobe. Godišnji razgovori s radnicima provode se u pravilu jedanput godišnje, a cjeloviti postupak procjene radne uspješnosti za rukovoditelje planira se provesti tijekom 2014. godine.

Upitnik o organizacijskoj klimi i zadovoljstva poslom

Pisano ispitivanje organizacijske klime i zadovoljstva poslom provedeno je u studenom 2012. godine. Analiza rezultata, prezentacija rezultata Upravi i potom svim zaposlenicima provedena je tijekom prve polovine 2013. godine.

Ponovno provođenje ispitivanja organizacijske klime i zadovoljstva poslom planira se za razdoblje 2014. - 2015. godine.

Kodeks ponašanja

2010. godine donesen je *Kodeks ponašanja HBOR-a*, temeljem *Akcijskog plana za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a*. Kodeks ponašanja objedinjuje i propisuje specifične vrijednosti i pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja, te predviđa mogućnost prijave po osnovi kršenja kodeksa. Obrazac za prijavu, adresa elektroničke pošte za zaprimanje prijave i opis načina podnošenja prijave dostupni su na internet i intranet stranicama HBOR-a. Osoba za praćenje usklađenosti podnosi *Godišnje izvješće o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima u vezi s prijavama po osnovi kršenja Kodeksa ponašanja Upravi*, do 31.01. tekuće godine za prethodnu godinu.

2013. godine podnesena je jedna (1) prijava po osnovi kršenja *Kodeksa ponašanja HBOR-a*. Proveden je postupak po podnesenoj prijavi i istim postupkom nije utvrđeno kršenje odredbi *Kodeksa ponašanja HBOR-a*.

Ravnopravnost spolova

U srpnju 2013. godine odobren je od strane Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH, HBOR-ov novi *Plan djelovanja za promicanje ravnopravnosti spolova, za razdoblje od 2013. – 2017. godine* (dalje u tekstu Plan djelovanja ili Plan). Ovim Planom HBOR donosi plan provedbe aktivnosti u vezi s promicanjem i uspostavljanjem ravnopravnosti spolova iz djelokruga nadležnosti HBOR-a, pri čemu definira sljedeće ciljeve:

- promicati ravnopravnost spolova u okviru svojih redovitih poslovnih aktivnosti
- ugraditi kriterije ravnopravnosti spolova u svoje procese upravljanja
- osigurati učinkovitu provedbu mjera i zadataka iz Nacionalne politike za ravnopravnost spolova

Osim ciljeva za slijedeće 4-ogodišnje razdoblje, Plan djelovanja sadrži opis i analizu rodne strukture zaposlenih HBOR-a, plan provedbe aktivnosti vezanih uz mjere Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova iz nadležnosti HBOR-a, način provedbe te metode nadzora provedbe Plana djelovanja. Nositelj izrade i koordinator provedbe mjera Plana je *Radna skupina za ravnopravnost spolova HBOR-a*, a čiji rad nadzire *Odbor za ravnopravnost spolova* (dalje u tekstu: Odbor). Odbor se sastoji od tri člana, od kojih je jedan član – izvršna direktorica HBOR-a.

Plan djelovanja donesen je slijedom obaveza iz *Zakona o ravnopravnosti spolova* koji obvezuje tijela državne uprave i pravne osobe u pretežitom vlasništvu države primjenjivati posebne mjere i donijeti planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova. Istovremeno, HBOR je jedan od nositelja mjere iz *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine*, a koja se odnosi na osiguranje namjenskih sredstava za financiranje poduzetništva žena u cilju osnaživanja ženskog poduzetništva. Radi osiguranja provedbe mjera iz Nacionalne politike, provedene su potrebne prilagodbe redovitih poslovnih aktivnosti HBOR-a. Uspostavljena je komunikacija s relevantnim dionicima (MINPO, HAMAG, EBRD BAS WIB). Identificirane su prilike za osnaživanje i promociju ženskog poduzetništva, a iz djelokruga rada HBOR-a. Započeta je ugradnja načela ravnopravnosti u osnovne poslovne aktivnosti i interne akte.

Žene poduzetnice – Program kreditiranja ženskog poduzetništva

Poseban kreditni program *Žene poduzetnice*, koji ima za cilj poticanje osnivanja i razvoja poslovanja malih i srednjih gospodarskih subjekata u većinskom vlasništvu žena HBOR provodi od travnja 2011. godine

Ovaj program kreditiranja provodi se ili izravnim kreditiranjem HBOR-a ili u suradnji s poslovnim bankama, uz povoljne uvjete (najviši iznos kredita do 700.000,00; poček do 2 godine; rok otplate do 12 godina, uključujući poček; kamatna stopa 4% godišnje, umanjena za do 2% subvencije).

Tablica 15. Kreditni program *Žene poduzetnice*

	2013.	2012.	2011.
Broj odobrenih zahtjeva	104	86	32
Ukupno odobreno u kn:	50.003.634,66	40.694.803,11	15.269.215,94

Program *Žene poduzetnice* naišao je na veliki interes poduzetnica i prepoznat je kao primjer dobre prakse promicanja ravnopravnosti spolova u području financiranja (uvršten u bazu dobrih praksi EIGE - Europskog instituta za rodnu ravnopravnost iz Litve). Stoga su poduzete potrebne aktivnosti za produžetak roka primjene kreditnog programa HBOR-a *Žene poduzetnice* i u 2014. godini. U tom smislu, HBOR je osigurao preduvjete za provođenje ovog programa po kamatnoj stopi od 2% iz svojih sredstava do 30.06. 2014. godine.

Razno

Zaposlenici i sindikati

HBOR ne ograničava i ne sprečava zaposlenike da budu članovi sindikata. U banci ne djeluje sindikalna podružnica, a podaci o članstvu u sindikatu ili udrugama nisu među podacima o zaposlenicima koje HBOR prikuplja i obrađuje. Zaposlenici HBOR-a nisu obuhvaćeni kolektivnim ugovorom.

Radno vrijeme

HBOR nastoji održati fleksibilnu ravnotežu između rada i privatnog života. *Pravilnikom o korištenju radnog vremena* određuje se vrijeme dolaska na i odlaska s posla. Dnevno radno vrijeme je klizno, od 7.30-9.00 ujutro te od 15.30-17.00 poslijepodne, uz obveznu prisutnost na radu 8 sati dnevno, što omogućava veću prilagodljivost potrebama zaposlenika i organizaciji posla.

Beneficije

Pravilnikom o radu HBOR-a definirane su beneficije na koje radnik ima pravo (npr. otpremnina prilikom odlaska u mirovinu, potpora za novorođeno dijete) ili koje radnicima mogu biti omogućene (regres, božićnica, bon za djecu, jubilarne nagrade i dobrovoljno zdravstveno osiguranje). Radnici u slučajevima težih bolesti i smrtnih slučajeva u obitelji imaju pravo na potpore, kao i jednokratnu novčanu naknadu za slučajeve otklanjanja posljedica elementarne nepogode. Zahtjev za ove potpore radnik upućuje direkciji Ljudskih potencijala, a o odobrenju zahtjeva odlučuje Uprava.

Dostojanstvo radnika

Pravilnikom o radu HBOR-a definirane su osobe ovlaštene za primanje i rješavanje pritužbi vezano uz dostojanstva radnika.

Tijekom 2013. godine nije podnesena niti jedna pritužba (o) po ovoj osnovi.

Zaštita osobnih podataka

HBOR prikuplja, obrađuje i koristi podatke i osobne podatke u svrhu pružanja bankovnih i drugih financijskih usluga na koje je ovlašten. Svi podaci i osobni podaci koji su dani HBOR-u zaštićeni su sukladno *Zakonu o zaštiti osobnih podataka*, *Zakonu o kreditnim institucijama* i drugim odgovarajućim propisima te *Pravilniku o zaštiti osobnih podataka u HBOR-u* (donesen u rujnu 2012. godine). HBOR uspostavlja i vodi evidencije zbirke osobnih podataka, a informacije o evidencijama dostavlja Agenciji za zaštitu osobnih podataka (AZOP). AZOP objedinjuje informacije o evidencijama osobnih podataka, u *Središnjem registru evidencija osobnih podataka*, a koji registar je dostupan javnosti. HBOR ima uspostavljenu funkciju *Službenika za zaštitu osobnih podataka*.

Povreda privatnosti klijenta

U 2013. godini HBOR nije zaprimio niti jednu pritužbu (o) u vezi s povredom privatnosti klijenata ili gubitkom osobnih podataka klijenata.

Zaštita na radu i zdravlje radnika

Pravilnikom o zaštiti na radu utvrđena je organizacija provođenja zaštite na radu, pravila zaštite na radu, prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika poslodavca i radnika. Poslove zaštite na radu u HBOR-u obavlja Stručna suradnica za zaštitu na radu i zaštitu od požara i Odbor za zaštitu na radu u sastavu: Predsjednik odbora (ovlaštenik poslodavca); Povjerenici radnika za zaštitu na radu; Doktor specijalist medicine rada; Stručnjak za zaštitu na radu; Inspektor rada iz područja zaštite na radu.

Odbor se sastaje 4 puta godišnje, a članovi Odbora raspravljaju o aktualnim temama iz područja zaštite na radu. Osposobljavanje radnika HBOR-a za rad na siguran način i gašenje požara provodi Stručnjak za zaštitu na radu. Takve edukacije prošli su svi radnici HBOR-a, a novozaposleni radnici upućuju se na ove edukacije odmah po dolasku u HBOR.

Pravilnik o zaštiti na radu i Upute o postupku utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti objavljeni su na intranet stranicama i izvješeni na oglasnim pločama. HBOR izrađuje Godišnji izvještaj o ozljedama i profesionalnim oboljenjima radnika na radu i upućuje ga Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, Inspekciji rada.

Tablica 16. Ozlijeđeni radnici

godina	Broj ozlijeđenih radnika	Izgubljeni radni dani
2011.	1	11
2012.	1	10
2013.	3	34

HBOR SPORT

Sportsko društvo HBOR SPORT osnovano je 2001. godine s ciljem održavanja i podizanja zdravlja, radne i duhovne sposobnosti članova društva - zaposlenika HBOR-a. Članom Društva može biti svaki radnik HBOR-a koji prihvati Statut društva, a članstvo može biti aktivno, podupiruće ili počasno.

Društvo za svoje aktivne članove, tijekom godine, omogućava korištenje sadržaja sportsko-rekreativnih centara. Dio članova je 2013. godine predstavljalo HBOR na *Bankarskim igrama* - godišnjim sportskim susretima radnika banaka i FINA-e RH. Sportski susreti mjesto su izgradnje timskog duha, unapređenja suradničkih kolegijalnih odnosa i ostvarenja novih poslovnih kontakata. Osnivanje novih sekcija društva (nordijsko hodanje, planinarska) je, zbog smanjenog budžeta, odgođeno za slijedeće razdoblje.

DRUŠTVO I ANTIKORUPCIJA

HBOR podupire napore Republike Hrvatske u suzbijanju korupcije i protivi se svim oblicima korupcijskog ponašanja. Razumijemo negativne posljedice kojima se korupcija odražava na gospodarski razvoj društva.

2013. godine u HBOR-u nisu zabilježeni slučajevi prijave sumnje na korupciju, niti je bilo pokrenutih sporova protiv HBOR-a čija je osnova bila tužba zbog korupcije. Istovremeno, po ovoj osnovi nije bilo riješenih sporova u korist ili na štetu HBOR-a.

Akcijski plan za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a za razdoblje 2010. - 2012.

Vlada Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada RH) donijela je 26.11.2009. godine *Antikorupcijski program za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. - 2012.* (dalje u tekstu: Program Vlade RH). Program Vlade RH utvrdio je kako je obveza svih tijela javne vlasti donijeti i provoditi mjere sustavnog otklanjanja uzroka korupcije, te naložio trgovačkim društvima u većinskom državnom vlasništvu da usvoje *Akcijske planove Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. - 2012.* do 31. 12. 2009. godine. Temeljem navedenog Programa Vlade RH, HBOR je 23.12.2009. godine usvojio *Akcijski plan za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a za razdoblje 2010. - 2012.* (dalje: Akcijski plan HBOR-a). **U 2013. godini, svi akti i načini postupanja usvojeni slijedom Akcijskog plana HBOR-a postaju dio redovite poslovne prakse HBOR-a, pri čemu doneseni akti ostaju na snazi ili se osuvremenjuju, a čime se nastavljaju njegovati i razvijati principi utvrđeni navedenim planom.**

Tablica 17. Aktivnosti Akcijskog plana HBOR-a 2011. – 2012. godine – nastavak provedbe i 2013. godine

	cilj	provedene aktivnosti
1.	POBOLJŠANJE USLUGA JAVNOG SEKTORA S NAGLASKOM NA JAČANJE ODGOVORNOSTI ZA USPJEŠNO OSTVARENJE ZADAĆA I PROMICANJE IZGRADNJE INTEGRITETA I TRANSPARENTNOSTI	<ul style="list-style-type: none">• misija, vizija, opći i posebni ciljevi, te osnovne vrijednosti i principi u pogledu odnosa HBOR-a s trećim stranama ostaju javno objavljeni• <i>Izjava o integritetu</i> je dio obvezne dokumentacije postupka nabave• provode se postupci samo-ocjenjivanja organizacijskih jedinica• objavljeni su kriteriji za dodjelu sponzorstva i donacija u posebnoj rubrici na internetskoj stranici HBOR-a.
2.	USKLAĐIVANJE POSLOVANJA SA ZAKONIMA, PROPISIMA, POLITIKAMA, PLANOVIMA I POSTUPCIMA	<ul style="list-style-type: none">• provodi se obvezno potpisivanje <i>Izjave o poverljivosti i nepristranosti</i> za radnike na mjestima ocijenjenim visokim stupnjem rizika na korupciju• redovito godišnje planiranje rada kontrolnih funkcija i• svim zaposlenicima je dostupan (intranet) informativni materijal iz područja etike, financijskog upravljanja, unutarnjeg nadzora i kontrole, javne nabave, zaštite oštećenika i osoba koje u dobroj vjeri prijavljuju korupciju te informiranja, a uvedena je i obveza upoznavanja svih novih zaposlenika s ovim temama.
3.	OBAVLJANJE POSLOVANJA NA PRAVILAN, ETIČAN, EKONOMIČAN, UČINKOVIT I DJELOTVORAN NAČIN	<ul style="list-style-type: none">• <i>Povjerenik za etiku</i> nastavlja s radom• nastavljaju se aktivnosti jačanja funkcije unutarnje revizije• provode se mjere strategije upravljanja rizicima i jačanja kontrolnih aktivnosti i• provedeno je testiranje zaposlenika o poznavanju etičkih načela.* (*<i>planirano za 2014. godinu</i>)
4.	ZAŠTITA IMOVINE I DRUGIH RESURSA OD GUBITKA UZROKOVANIH LOŠIM UPRAVLJANJEM, NEOPRAVDANIM TROŠENJEM I KORIŠTENJEM TE OD NEPRAVILNOSTI I PRLJEVARA	<ul style="list-style-type: none">• na snazi je <i>Kodeks ponašanja HBOR-a</i> i• <i>Osoba za nepravilnosti</i> vodi <i>Registar nepravilnosti</i> i postupa sukladno <i>Pravilniku o postupanju po prijavama nepravilnosti</i>.
5.	PRAVODOBNO FINACIJSKO IZVJEŠĆIVANJE I PRAĆENJE REZULTATA POSLOVANJA	<ul style="list-style-type: none">• provodi se tromjesečno izvješćivanje o radu unutarnje revizije.

Praćenje usklađenosti

Sukladno zakonskim zahtjevima, u HBOR-u je uspostavljena *Funkcija praćenja usklađenosti*, kao funkcija neovisna o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje, a koja se provodi decentralizirano u svim organizacijskim jedinicama HBOR-a. Doneseni su *Politika praćenja usklađenosti* i *Pravilnik o praćenju usklađenosti* (stupili na snagu 4. lipnja 2009.), a kojima se pobliže regulira Funkcija praćenja usklađenosti te dodatno odgovornost svih radnika i odgovornih osoba za poštivanje mjerodavnih zakona, propisa, politika, standarda i procedura HBOR-a.

Funkciju praćenja usklađenosti u HBOR-u izvršavaju: osoba odgovorna za praćenje usklađenosti i zamjenik, pri čemu poslove praćenja usklađenosti provodi i stručna suradnica za praćenje usklađenosti. Funkcija praćenja usklađenosti obavlja svoje poslove prema godišnjem planu rada i prema nalogu Uprave. Funkcija praćenja usklađenosti ustanovila je metodologiju rada, koju sustavno nadopunjuje, sudjelovala u procesima usklađenja internih akata HBOR-a s izmjenama u regulativi, sudjelovala u procjeni usklađenosti novih proizvoda i procedura, te izvršila procjenu usklađenosti s obzirom na izmjene u regulativi, a sve uz redovito izvještavanje nadležnih tijela.

Prijava nepravilnosti

Instrument za postupanje po prijavama nepravilnosti je *Pravilnik o postupanju po prijavama nepravilnosti*. Ovlaštena osoba za primanje prijava je *Osoba za postupanje po prijavama nepravilnosti*. U 2013. godini zaprimljeno je osam (8) prijava, a po istima su provedeni i postupci sukladno pravilniku. Porast broja zaprimljenih prijava u odnosu na prethodne godine (2011.-2012.) odraz je veće spremnosti radnika HBOR-a za korištenje mehanizma prijava nepravilnosti, pri čemu, sa ciljem otklanjanja ili potvrđivanja sumnji na nepravilnosti, i aktivno potiču zainteresirane strane na korištenje mehanizma prijava nepravilnosti uspostavljenog pravilnikom.

Zaštita potrošača i pravo na pristup informacijama

Informacije u vezi s proizvodima i uslugama HBOR-a, te uvjetima kreditiranja, općim uvjetima poslovanja i kontakt osobama, dostupne su na internetskim stranicama HBOR-a. Za davanje dodatnih stručnih informacija vezano uz područje kreditiranja i osiguranja ovlašteni su zaposlenici koji rade na tim poslovima.

Programi i programski leci mogu se dobiti u prostorijama HBOR-a u Zagrebu te u područnim uredima. Radi osiguranja izravnog kontakta korisnika i HBOR-a i ujednačenog gospodarskog razvitka svih krajeva RH, područni uredi pokrivaju 14 županija, a zaposlenici u područnim uredima u Osijeku, Splitu, Pulji, Gospiću i Rijeci odgovaraju na upite zainteresiranih poduzetnika na terenu, nastupaju na sajmovima, izlaze na teren i održavaju sastanke s poduzetnicima i poslovnim bankama. U suradnji s HGK i područnim komorama, HOK, razvojnim agencijama i jedinicama lokalne uprave i samouprave održavaju radionice i prezentacije programa, te redovito *Info dane*.

Korisnicima prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, dostupne su informacije koje posjeduje, raspolaže ili nadzire HBOR pod uvjetima propisanim Zakonom o pravu na pristup informacijama. Pristup informacijama omogućen je tijekom cijele godine, radnim danom od 8 do 16 sati. *Izvešće o društvenoj odgovornosti* je jedna od informacija koja se nalazi u pregledu informacija Kataloga informacija. Službenik za informiranje izrađuje i godišnje *Izvešće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama*. *Izvešće HBOR-a o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2013. godinu* dostavljeno je Povjerenici za informiranje.

2013. godine javnost je redovito obavještavana o važnim promjenama ili novostima u poslovanju HBOR-a, putem različitih oblika komunikacije: priopćenja za javnost, tiskovnih konferencija i pisanim odgovorima na postavljene upite. Redovito i pravovremeno objavljuju se *Godišnja financijska izvešća s izvešćima nezavisne revizije*, *Polugodišnje financijsko izvešće s Izvešćem posloводства*, te *kvartalna Skraćena*

financijska izvješća. Na internetskim stranicama HBOR-a (www.hbor.hr) javnosti su dostupne sve informacije o radu, osim onih koje podliježu članku 168. i 169. *Zakona o kreditnim institucijama.*

U 2013. godini provodile su se aktivnosti unapređenja HBOR-ove intranet stranice i priprema za unapređenje i redizajn HBOR-ove internetske stranice. Očekuju se da će ova unapređenja dodatno olakšati pristup informacijama i unaprijediti komunikaciju sa svim dionicima.

Obrazovanje za poduzetništvo

U 2012. godini Područni uredi HBOR-a započeli su s održavanjem besplatnih edukativnih radionica *7 koraka do kredita* ili *Kako koristiti kredit za financiranje poslovanja?* Radionice su namijenjene potencijalnim korisnicima kredita i to malim poduzetnicima i početnicima koji započinju samostalno poslovanje. Na radionicama se prezentiraju procesi kreditiranja i potrebna dokumentacija te provode praktične vježbe pripreme zahtjeva za kredit i procjene kreditne sposobnosti, kao i kontrole otplate dugoročnih obveza. Tijekom 2013. godine održano je u 2 ciklusa (proljetnom i jesenskom) ukupno sedamnaest (17) radionica za unapređenje financijske pismenosti poduzetnika, uglavnom u skupini početnika, žena i mladih poduzetnika, a sve u suradnji s područnim uredima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Centrima za poduzetništvo. Provođenje radionica planira se i u 2014. godini.

Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

HBOR u svom poslovanju provodi mjere i radnje sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma sukladno odredbama *Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma*, propisima donesenim temeljem Zakona te sukladno odredbama HBOR-ovog *Pravilnika o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma* i *Upute za provedbu Pravilnika o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.*

U 2013. godini provedene su aktivnosti jačanja internog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. U skladu s propisanim obvezama, ovlaštena osoba i njezini zamjenici održale su stručno osposobljavanje i izobrazbu radnika vezano uz primjenu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te su radnicima pružali savjetodavnu i praktičnu pomoć u konkretnim poslovnim situacijama. Održane su četiri (4) interne edukacije za radnike. Također, ovlaštena osoba i njezini zamjenici pohađale su stručne skupove i edukacije na temu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Informacijska sigurnost

Funkcija praćenja informacijske sigurnosti uspostavljena je u HBOR-u sklopu organizacijske jedinice Ured Uprave. Imenovana je i osoba *Voditelja sigurnosti informacijskog sustava* koja vodi ovu funkciju na nivou cijele organizacije. Nakon provedenih aktivnosti uspostave sustava informacijske sigurnosti i razvoja sustava prikupljanja podataka, rješavanja i izvještavanja o sigurnosnim događajima i incidentima, u 2013. godini usvojen je *Plan sigurnosti informacijskog sustava za 2013. godinu.* U sklopu aktivnosti provedbe tog plana provedena je analiza utjecaja na poslovanje (BIA) na osnovu koje su doneseni strategija i pripadni planovi za upravljanje kontinuitetom poslovanja. U tijeku 2013. godine usvojena je i *Metodologija upravljanja rizicima informacijskog sustava* na osnovu koje je izvršena procjena rizika informacijskog sustava. Usvojeno je i *Izvješće o procjeni rizika informacijskog sustava s preporukama sigurnosnih mjera za smanjenje rizika* koje se trebaju primijeniti u 2014. godini.

Tokom 2013. godine, a slijedom *Programa podizanja svijesti o informacijske sigurnosti*, zaposlenici su redovito informirani o aktualnim temama iz područja informacijske sigurnosti i to putem *Mjesečnika o informacijskoj sigurnosti.* Pristup informativno-edukativnim materijalima omogućen je u *Bazi znanja* na Intranetu. U narednom dugoročnom razdoblju planira se uvođenje projektnog pristupa u uspostavi sustava upravljanja informacijskom sigurnošću, sukladno normi ISO/IEC 27001.

Javna nabava

HBOR je obveznik primjene *Zakona o javnoj nabavi*, pa robu, radove i usluge za potrebe poslovanja nabavlja isključivo sukladno odredbama *Zakona o javnoj nabavi*. Ovisno o karakteristikama predmeta nabave i njegovoj ukupnoj vrijednosti za razdoblje od 12 mjeseci ili duže, HBOR provodi različite postupke javne nabave od kojih najčešće otvoreni postupak javne nabave u kojem se poziv na nadmetanje objavljuje u elektroničkom oglasniku javne nabave Narodnih Novina Republike Hrvatske i na koji se mogu javiti svi gospodarski subjekti koji smatraju da mogu izvršiti predmet nabave. Izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi tijekom 2013. godine u elektroničkom oglasniku javne nabave sada se osim dokumenata postupka objavljuje i Odluka o odabiru zajedno sa Zapisnikom o pregledu i ocjeni ponuda a danom objave smatra se da je izvršena dostava Odluke i Zapisnika ponuditeljima.

Izvešće o javnoj nabavi HBOR dostavlja svake godine, do 31. ožujka za prethodnu godinu, tijelu nadležnom za sustav javne nabave (u izvještajnom razdoblju *Uprava za sustav javne nabave pri Ministarstvu gospodarstva*.)

Sukladno Zakonu o javnoj nabavi, HBOR na svojim internetskim stranicama objavljuje:

1. Plan nabave roba usluga i radova za svaku kalendarsku/proračunsku godinu, te sve Izmjene i dopune Plana
2. Registar Ugovora
3. Gospodarske subjekte s kojima ne smije sklapati Ugovore o nabavi zbog sukoba interesa

Osim toga, u 2013. godini nastavlja provoditi praksu objave dokumentacije svakog pojedinog postupka javne nabave (dokumentacije za nadmetanje, odluka, zapisnika i sl.), što je način postupanja usvojen temeljem mjera i aktivnosti *Akcijskog plana za provođenje Antikorupcijskog programa HBOR-a za razdoblje 2010. - 2012.*

Humanitarne akcije i godišnja druženja zaposlenika

U 2013. godini organizirana je humanitarna aktivnost namijenjena socijalno ugroženim građanima grada Zagreba. Tako je 89 zaposlenika HBOR-a u Domu Crvenog križa na Sljemenu pripremio 500 paketa s osnovnim živežnim namirnicama, koji su potom podijeljeni socijalno ugroženim građanima koji se nalaze u evidenciji Crvenog križa grada Zagreba.

Sponzorstva i donacije

Kriteriji za dodjelu sponzorstva i donacija i poziv na upućivanje zahtjeva za donacije i sponzorstva objavljeni su na Internet stranici HBOR-a <http://www.hbor.hr/kriteriji-za-dodjelu-sponzorstava-i-donacija>. Na istom mjestu objavljen je i popis svih primatelja donacija u 2013. godini.

Indeks DOP-a

Indeks DOP-a je metodologija za ocjenjivanje odgovornih praksi u poslovanju hrvatskih tvrtki. Metodologija definira kriterije za ocjenjivanje u šest (6) osnovnih područja: ekonomska održivost, uključenost društveno odgovornog poslovanja u poslovnu strategiju, radna okolina, zaštita okoliša, tržišni odnosi i odnosi sa zajednicom, a sudionici se ocjenjuju unutar četiri (4) kategorije: malih, srednjih, velikih i javnih poduzeća.

U 2013. godini usvojeni DOP program HBOR-a za razdoblje 2013.-2014. godine, s planom rada DOP radne skupine za 2013. godinu predvidio je popunjavanje upitnika za Indeks DOP-a kao jednu od programskih aktivnosti za 2013. godinu. Slijedom plana, **HBOR je u prosincu 2013. godine po prvi put ispunio Indeks DOP-a**, za izvještajno razdoblje 2012. godine, u kategoriji javnih poduzeća. Sudjelovanje u Indeksu DOP-a prepoznato je kao dragocjena prilika za dobivanje objektivne procjene HBOR-ovih DOP praksi, usporedbu s najboljim praksama drugih sudionika, kao i poticaj za unapređenje. Sudjelovanje u Indeksu DOP-a planira se i za 2014. godinu.

KAZALO SADRŽAJA GRI

Kazalo GRI		Broj stranice	Načelo UNGC
1.	Strategija i analiza		
1.1.	Izjava Predsjednika Uprave	3	
1.2.	Opis ključnih utjecaja, rizika i prilika	13-15	
2.	Organizacijski profil		
2.1.	Ime organizacije	4	
2.2.	Primarne robne marke, proizvodi i/ili usluge	8-10	
2.3.	Operativna struktura organizacije, uključujući glavne odjele tvrtke kćeri, podružnice, zajednička ulaganja i druge tvrtke u vlasništvu.	5-6	
2.4.	Sjedište organizacije	4	
2.5.	Broj zemalja u kojima organizacija djeluje i imena onih zemalja u kojima se odvijaju glavne djelatnosti ili one koje su posebno relevantne za pitanja održivosti obuhvaćena izvješćem.	4	
2.6.	Struktura vlasničkih odnosa	4	
2.7.	Tržišta na kojima organizacija posluje (uključujući geografsku strukturu, sektore unutar kojih posluje i vrste kupaca/korisnika).	4	
2.8.	Veličina organizacije koja izvještava	7	
2.9.	Značajne promjene za vrijeme izvještajnog razdoblja s obzirom na veličinu, strukturu ili vlasništvo	5	
2.10.	Nagrade primljene u izvještajnom razdoblju	Nema informacije	
3.	Parametri izvješća		
3.1.	Izvještajno razdoblje	12	
3.2.	Datum zadnjeg prethodnog izvješća	12	
3.3.	Izvještajni ciklus (godišnji, dvogodišnji itd.)	12	
3.4.	Kontakt osoba zadužena za pitanja u vezi s izvješćem i njegovim sadržajem	44	
3.5.	Proces za definiranje sadržaja izvješća	12	
3.6.	Granica izvješća	12	
3.7.	Ograničenje opsega ili granice izvješća	12	
3.8.	Osnova za izvještavanje o tvrtkama nastalim zajedničkim ulaganjima, podružnicama, zakupljenim objektima, djelatnostima povjerenima vanjskim izvršiteljima i drugim subjektima koji mogu znatno utjecati na usporedivost između različitih izvještajnih razdoblja i/ili između različitih organizacija.	Nije relevantno	
3.9.	Tehnike mjerenja podataka i osnove za izračune, uključujući pretpostavke i tehnike na kojima počivaju procjene, primjenjuje kod primjene pokazatelja i drugih informacija u izvješću.	Nema informacije	
3.10.	Objašnjenje učinka svake prepravljene informacije iznesene u prijašnjim izvješćima te razlozi za takvu prepravku	Nema informacije	
3.11.	Značajne promjene u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja s obzirom na opseg i granicu izvješća ili metode mjerenja primijenjene u izvješću.	12	
3.12.	Kazalo sadržaja GRI	40-42	
3.13.	Verifikacija	Nema informacije	
4.	Upravljanje, obveze i uključenost		
4.1.	Upravljačka struktura organizacije	6	
4.2.	Neovisnost predsjednika izvršnog tijela	Nije primjenjivo u Hrvatskoj	
4.3.	Nezavisni članovi izvršne strukture organizacije	Nije primjenjivo u Hrvatskoj	
4.4.	Mehanizmi za davanje preporuka ili smjernica nadzornom odboru od strane dioničara i zaposlenika	32	
4.5.	Povezanost naknada članovima najvišeg tijela upravljanja, višim i izvršnim menadžerima i učinka organizacija	Nema informacije	
4.6.	Postojeće procedure unutar najvišeg tijela upravljanja kojima se osigurava izbjegavanje sukoba interesa	32	
4.7.	Procesi određivanja kvalifikacija i stručnosti članova najvišeg tijela upravljanja glede strateškog usmjeravanja organizacije vezanog uz ekonomska, okolišna i društvena pitanja	Nema informacije	
4.8.	Izjave o misiji ili vrednotama, interno razvijeni kodeksi ponašanja te načela važna za ekonomski, okolišni ili društveni učinak kao i status njihove provedbe	4,32	
4.9.	Postupci najvišeg tijela upravljanja za nadgledanje upravljanja ekonomskim okolišnim i društvenim učinkom, uključujući značajne rizike i prilike te pridržavanje ili poštovanje međunarodno prihvaćenih standarda, kodeksa ponašanja i načela.	Nema informacije	
4.10.	Procesi ocjenjivanja učinaka najvišeg tijela upravljanja u pogledu ekonomskog, okolišnog i društvenog učinka.	Nema informacije	
4.11.	Pristup načelu opreznosti	Nema informacije	7
4.12.	Ekonomske, okolišne i društvene povelje, načela ili druge inicijative	11,23,24	
4.13.	Članstva u udruženjima	11	
4.14.	Popis dioničkih skupina	12	
4.15.	Osnova za određivanje i odabir dionika za sudjelovanje	12	
4.16.	Pristupi sudjelovanju dionika	14	
4.17.	Ključne teme i zabrinutosti dionika	13	
5.	Pristup upravljanju i pokazatelji učinka		
	POKAZATELJI EKONOMSKOG UČINKA		
	Ekonomski učinak		
EC1.	Izravna, stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	7	
EC2.	Financijske posljedice te drugi rizici i prilike vezani uz klimatske promjene	3,13-15	7
EC3.	Obveze organizacije koje se odnose na definirani mirovinski plan	Nema informacije	
EC4.	Značajna financijska pomoć primljena od vlade	Nema informacije	

	Tržišna prisutnost		
EC6.	Domaći dobavljači		Nema informacije
EC7.	Zapošljavanje domaće radne snage		Nije relevantno
	Neizravni ekonomski utjecaji		
EC8.	Infrastrukturalna ulaganja radi stvaranja koristi za opće dobro	9	
	OKOLIŠNI POKAZATELJI UČINKA		
	Materijali		
EN1.	Upotrijebljeni materijali prema težini ili obujmu		Nema informacije
EN2.	Postotak upotrijebljenog materijala koji je reciklirani ulazni materijal		Nema informacije
	Energija		
EN3	Izravna potrošnja energije prema primarnom izvoru energije	25	8
EN4	Neizravna potrošnja energije prema primarnom izvoru energije	25	8
EN6	Inicijative za stvaranje energetski učinkovitih proizvoda i usluga ili proizvoda i usluga zasnovanih na obnovljivoj energiji, te smanjenje potreba za energijom kao rezultat tih inicijativa	17-20	9
EN7	Inicijative za smanjenje neizravne potrošnje energije i ostvarena smanjenja	25-26	8,9
	Voda		
EN8	Ukupno crpljenje vode po izvoru		Nema informacije
	Biološka raznolikost		
EN11	Biološka raznolikost: Korištenje zemljišta na zaštićenim područjima		Nije relevantno
EN12	Utjecaj djelatnosti na biološku raznolikost u zaštićenim područjima		Nema informacije
	Emisije, otpadne vode i otpad		
EN16	Ukupne izravne i neizravne emisije stakleničkih plinova prema težini		Nema informacije
EN17	Druge relevantne neizravne emisije stakleničkih plinova prema težini		Nema informacije
EN19	Emisije tvari koje uništavaju ozon prema težini		Nema informacije
EN20	NOx, SOx i druge značajne emisije u zrak prema vrsti i težini		Nema informacije
EN21	Ukupno ispuštanje vode prema kakvoći i odredištu		Nije relevantno
EN22	Ukupna težina otpada prema vrsti i metodi zbrinjavanja	27	8
EN23	Ukupan broj i obujam znatnih izlivanja		Nije relevantno
	Proizvodi i usluge		
EN26	Inicijative za ublažavanje utjecaja na okoliš, opseg ublažavanja utjecaja	17-24	8,9
EN27	Preuzeti prodani proizvodi i njihova ambalaža		Nije relevantno
	Pridržavanje propisa		
EN28	Novčane kazne i sankcije zbog nepridržavanja propisa		Nema informacije 8
	POKAZATELJI RADNIH ODNOSA I DOSTOJNOG RADA		
	Zapošljavanje		
LA1	Radna snaga prema vrsti zaposlenja, ugovora o zapošljavanju i regiji	29-30	
LA2	Fluktuacija zaposlenika prema dobnoj skupini, spolu i regiji	31	6
	Odnosi zaposlenika i menadžmenta		
LA4	Zaposlenici obuhvaćeni kolektivnim ugovorima	34	1,3
LA5	Najmanje razdoblje u kojem se unaprijed obavještava o značajnim promjenama u poslovanju		Nema informacije
	Zdravlje i sigurnost na radu		
LA6	Zastupljenost ukupne radne snage u formalnim zajedničkim odborima za zdravstvena i sigurnosna pitanja	34,35	
LA7	Stopa ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i smrtnih slučajeva	35	
LA8	Zdravstveni programi	35	
	Obuka i obrazovanje		
LA10	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku prema kategoriji zaposlenika		Nema informacije
LA11	Programi za stjecanje vještina i cjeloživotno učenje	31	
LA12	Ocjena radnog učinka i individualnog razvoja	32	
	Raznolikost i jednake mogućnosti		
LA13	Sastav upravljačkih tijela te struktura zaposlenika	30	
LA14	Omjer osnovne plaće muškaraca i žena prema kategoriji zaposlenika		Nema informacije
	POKAZATELJI UČINKA LJUDSKIH PRAVA		
	Prakse ulaganja i nabave		
HR1	Ugovori o značajnim ulaganjima koji sadrže stavke o ljudskim pravima ili analitičkom pregledu (screening)		Nema informacije 2
HR2	Značajni dobavljači i podgovarači podvrgnuti analitičkom pregledu		Nema informacije 2
	Nediskriminacija		
HR4	Slučajevi diskriminacije i poduzete mjere	34	1,6
HR5	Ugrožavanje ostvarivanja prava na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja i mjere za podupiranje tih prava	34	1,3
	Dječji rad		
HR6	Slučajevi dječjeg rada i poduzete mjere za sprječavanje		Nije relevantno 1,5
	Prisilni i obvezni rad		
HR7	Slučajevi prisilnog ili obveznog rada i poduzete mjere za sprječavanje		Nema informacije 1,4
	Sigurnosne prakse		
HR8	Postotak zaštitarskog osoblja obuhvaćenog obukom o politikama ili postupcima organizacije u vezi s aspektima ljudski prava koji su relevantni za djelatnosti		Nema informacije 2
	POKAZATELJI DRUŠTVENOG UČINKA		
	Zajednica		
SO1	Programi kojima se procjenjuje ili upravlja utjecajima poslovnih djelatnosti na zajednicu		Nema informacije
	Korupcija		
SO2	Poslovne jedinice podvrgnute analizi korupcijskog rizika	36	
SO3	Zaposlenici obuhvaćeni obukom o antikorupcijskim politikama postupcima	36	
SO4	Mjere poduzete kao odgovor na slučajeve korupcije	36	10
	Javna politika		
SO5	Stajališta organizacije vezane uz javne politike i lobiranje	4,13,36	10
	Pridržavanje propisa		
SO8	Novčane kazne i sankcije zbog nepridržavanja zakona i propisa		Nema informacije

POKAZATELJI UČINKA ODGOVORNOSTI ZA PROIZVOD			
	Zdravlje i sigurnost kupaca		
PR1	Sigurnost proizvoda	Nema informacije	
	Informacije i oznake na proizvodima i uslugama		
PR3	Podaci o proizvodi i uslugama	www.hbor.hr	8
	Marketinške komunikacije		
PR6	Programi za poštovanje zakona, standarda i dobrovoljnih kodeksa	Nema informacije	
	Poštivanje privatnosti kupaca		
PR8	Pritužbe u vezi s povredama privatnosti kupaca ili gubitku osobnih podataka o kupcu	34	
	Pridržavanje propisa		
PR9	Novčane kazne za nepridržavanje zakona i propisa koji se tiču ponude i upotrebe proizvoda i usluga	Nema	

Ključni pokazatelji - crno
Dodatni pokazatelji - sivo

POPIS KORIŠTENIH KRATICA

AZOP	Agencija za zaštitu osobnih podataka
CEB	Razvojna banka Vijeća Europe (Council of Europe Development Bank)
DEG	Njemačka razvojna banka (Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft)
DOP	društveno odgovorno poslovanje
EAPB	Europska udruga javnih banaka (European Association of Public Banks)
EBRD	Europska banka za obnovu i razvoj (European Bank for Reconstruction and Development)
EIB	Europska investicijska banka (European Investment Bank)
EU	energetska učinkovitost
EUR	Euro
EURIBOR	europska međubankovna kamatna stopa (Euro Interbank Offered Rate)
ELTI	Europska udruga dugoročnih investitora (European Long Term Investors association)
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
GEF	Globalni fond za okoliš (Global Environment Facility)
GFI	Godišnji financijski izvještaji HBOR-a
GRI	Globalna inicijativa za izvještavanje (Global Reporting Initiative)
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora
HUB	Hrvatska udruga banaka
HUP	Hrvatska udruga poslodavaca
ICC	Međunarodna trgovačka komora (International Chamber of Commerce)
IDFC	Međunarodni klub za financiranje razvoja (International Development Finance Club)
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj (International Bank for Reconstruction and Development)
IPARD	Pretpristupna pomoć Europske unije iz programa IPARD (Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development)
KfW	Njemačka kreditna banka za obnovu (Kreditanstalt für Wiederaufbau)
KN	Kuna
MSP	malo i srednje poduzetništvo
OIE	obnovljivi izvori energije
RH	Republika Hrvatska
UNEP FI	Program Ujedinjenih naroda za okoliš – Financijska inicijativa (United Nations Environment Programme Finance Initiative)
UNDP	Program Ujedinjenih naroda za razvoj (United Nations Development Programme)
UNGC	UN Global Compact
USD	Američki dolar (United States Dollar)

Podatke prikazane u *Izvešću o društvenoj odgovornosti HBOR-a 2013.* prikupili su zaposlenici HBOR-a i članovi DOP radne skupine HBOR-a.

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom izvješću korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Kontakti u HBOR-u zaduženi za pitanja u vezi s izvješćem i njegovim sadržajem:

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK
Ured Uprave
Koraljka Perutka Fabijanić, Predstojnica Ureda Uprave
Maja Rajačić Pavlović, DOP radna skupina

Strossmayerov trg 9
10000 Zagreb
Hrvatska

e-mail: dop@hbor.hr
www.hbor.hr